

BIBLIOTEKA KRAKÓW

IV 2024 | NR 4 (77)
ISSN 2544-445X

INFORMATOR CZYTELNICZO-KULTURALNY

**Czytające
zwierzęta**

s. 3-5

**Gala konkursu
Czytelnik Roku 2023**

s. 5-7

**Wystawa kolekcji
Starmachów**

s. 17

Na okładce: fot. z archiwum Radosława Kurzei

Redaktor naczelna: Izabela Ronkiewicz-Brażel
Z-ca redaktor naczelnej: Paulina Knapik-Lizak

Redakcja: Agnieszka Bisikiewicz, Jan Brodowski, Paweł Czachor, Artur Czesak, Joanna Gruszka, Anna Grychowska, Ludmiła Guzowska, Anna Jędrzejowska, Małgorzata Kosmała, Małgorzata Koźma, Radosław Kurzeja, Greta Lemanaitė, Janusz M. Paluch, Anna Piechota, Agnieszka Sabak, Ewa Strach, Anna Szczerbowska, Piotr Wasilewski, Barbara Zajączkowska

Fotografia we wstępniku: Radosław Kurzeja
Opracowanie redakcyjne, korekta:
Agnieszka Sabak, Anna Piechota

Wydawca: **Biblioteka Kraków**

pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3,
31-154 Kraków

Kontakt:

Sekretariat: tel. 12 61 89 100
(czynny w godz. 8.00–15.30)
E-mail: sekretariat@biblioteka.krakow.pl

Projekt graficzny: Anna Sowińska
Skład i przygotowanie do druku: Pracownia Słowa

Nakład 2200 egz.

ODWIEDŹ NAS NA:

biblioteka.krakow.pl
krakowczyta.pl

facebook.com/BibliotekaKrakow
instagram.com/biblioteka.krakow

Izabela Ronkiewicz-Brażel
Redaktor naczelna

Sędziwa łysina kapusty i cyprysy jarzyn

Opisy przyrody w literaturze bywały i są zmorą wielu czytelników. Dłużyna, nuda, nic nie wnosi – mówią. Ale czy mają rację? Czy rzeczywiście nie jesteśmy skłonni poddać się urokowi tekstu „o niczym” na pozór, a tak naprawdę o urodzie otaczającego nas świata? Zwłaszcza dziś, gdy ekologia jest w cenie, a w ogrodach sąsiedzkich i nowalijki, i kapusta mają się świetnie. Ileż znajomości się nad nimi zawarło, ile ważnych rozmów odbyło! Namawiamy Was do delektowania się literackimi opisami przyrody, poświęcając jej niniejszy numer „Informatora”. Zapraszamy też do budzącego się już ogrodu przy Bibliotece Głównej, do ogródka przy Filii nr 23 oraz do korzystania z „zielonych póltek” pełnych książek o tematyce eko.

A dodatkowo w tym numerze: fotorelacja z gali konkursu „Czytelnik Roku 2023” – było uroczyście i tłumnie; czytające zwierzęta i opowieści prosto z krakowskiego ZOO; dużo dobrej poezji, a na koniec zaproszenie na wyjątkowe wystawy. Cieszcie się wiosną!

W raju jest właśnie czas na antylopy

Rozmowa z **Teresą Gregą**, dyrektorką krakowskiego ZOO

Żeby przeprowadzić tę rozmowę, musiałam przejechać do... raj. Gdzie jest raj? W linii prostej – sześć kilometrów od Rynku Głównego. Dokładnie 6028 metrów od głowy pomnikowego Mickiewicza do gabinetu dyrektora. Las, cisza, za oknem śpiewają ptaki. Nagle jakiś ryk, pytam, co to. – Słonica – pada odpowiedź, wygłoszona tak normalnym tonem, jakbym zapytała o godzinę. To dość abstrakcyjne uświadomić sobie, że czasem idę przez Rynek i słyszę hejnał, podczas gdy rzut beretem od Rynku ryczy najprawdziwszy słoń. Jednak zważywszy na to, że słonie mają świetny słuch, kto wie, może słyszą hejnał z daleka...

A.S.-M.: Czy to możliwe, że słonie w krakowskim ZOO słyszą hejnał grany z wieży mariackiej? Oglądałam kiedyś film przyrodniczy, w którym opowiadano, że komunikują się na odległość wielu kilometrów.

T.G.: Mają świetny słuch, odbierają fale infradźwiękowe o częstotliwościach znacznie przekraczających te, które odbiera człowiek.

Ale na samym początku chciałam Cię jednak zapytać o coś innego. Czy znasz inne kobiety kierujące ZOO w Polsce albo Europie?

Tak, jest ich nawet sporo, choćby w Bydgoszczy, Toruniu, Gdańsku czy Wrocławiu, są też Helsinki, Brno, uzbierałoby się trochę.

W ZOO pracują głównie mężczyźni czy kobiety?

Rzeczywiście jest coraz więcej kobiet, zawód pielęgniarza zwierząt zdecydowanie jest coraz bardziej sfeminizowany. Weterynarię studiuje coraz więcej kobiet, a kiedyś przecież były w zdecydowanej mniejszości. Choć u nas w Krakowie mamy jednak w ZOO przewagę mężczyzn. W tej pracy liczy się często siła fizyczna, trzeba podnieść pień, zdźwignąć coś naprawdę ciężkiego.

Czy dyrektorka ZOO ma w domu zwierzęta?

Mieliśmy kota. Super kochana kotka, dachowiec, była dla mnie jak członek rodziny. Zmarła nagle i nie chcę więcej przechodzić takiej straty, to zbyt wielkie obciążenie psychiczne. Syn z nią wieszcznie wojował, a ona z nim, męża gryzła po nogach, że niby taka zabawa, ale tak naprawdę była charakterna i stawiała na swoim.

Dyrektorkę ZOO też ustawiała po kątach? Zero szacunku.

Uważała mnie za równorzędną. Ale fakt, rządziła w domu.

Czy praca w ZOO uczy opanowania wobec zwierząt? Słyszymy coraz częściej o dzikach wchodzących do miasta. Widzisz nagle takiego dzika na ścieżce w miejscu, gdzie nie powinno go być. Albo zniecacka na górskim szlaku staje naprzeciwko niedźwiedź – wiesz lepiej niż inni, co robić?

Przede wszystkim zachować zdrowy rozsądek. To nie jest tak, że wiem o zwierzętach wszystko. I nie zgrywam w takiej sytuacji bohatera, wiem, że to ogromne zagrożenie. Zatem zimna krew. Nie uciekać, nie krzyczeć, no i przede wszystkim nie robić zdjęć! Jeśli to niedźwiedź, kucnęłabym, okryłabym głowę i przeczekała nieruchomo. Zwierzęta zwykle nie atakują, jeśli nie czują się zagrożone.

Pod Sarnią Skałą w Tatrach widziałam liska – podchodził do turystów, dostawał kanapki, a jak dostał za mało, to wybrał więcej. Doradzasz czy odradzasz?

Zdecydowanie odradzam. I robi się krzywdę liskowi, i naraża się ludzi. Te zwierzęta sobie świetnie poradzą same. I nie należy tego zmieniać. Oswojone zwierzęta są najbardziej groźne.

Czy dziki, których coraz bardziej boimy się w mieście, są też zagrożeniem dla ZOO?

Tak, jakiś czas temu podchodziły do nas, na zaplecze gospodarcze w nocy, stado trzynastu sztuk, w tym dorosły odnieniec, na szczęście udało się je wypłoszyć. Forsowały ogrodzenie, uszkodziły siatkę, było niebezpiecznie. Ochrona wpadła na pomysł, aby puścić muzykę w telefonie i włożyć komórkę do wiadra. Pogłos skutecznie je wystraszył. Ale generalnie problem narasta. Ludzkość coraz bardziej zajmuje tereny zwierzętom, a z drugiej strony dzików jest coraz więcej. Locha kiedyś była dojrzawa płciowo, gdy osiągała dwa, trzy lata, teraz to raptem rok. Do tego zamiast dwóch miotów rocznie, jak dawniej, dziki mają już w ciągu roku trzy mioty. Przyrost jest więc ogromny.

Nasza Biblioteka robiła kiedyś z Wami filmik pół żartem, pół serio o czytających zwierzątkach, pewnie pamiętasz. Wyszło wtedy, że najbardziej czytany zwierzęciem jest tapir, którego z tego właśnie powodu oczywiście polubiliśmy tutaj najbardziej. A czy dyrektorka ZOO ma swoje ulubione zwierzę?

Nie ma i nie może mieć. Tak samo jak matka musi wszystkie dzieci traktować jednakowo. Wszystkie zwierzęta są kochane po równo, i żabki, i futrzaki, i ptaki (które wcale nie mają zresztą ptasich mózdzków, są bardzo mądre!), każde jedno.

Co do ptaków – pamiętam, że u babci na wsi natychmiast składaliśmy rozwieszone pranie, gdy jaskółki zaczynały latać bardzo nisko na podwórku przed szopą. Nigdy się nie pomyliły, zawsze chwilę potem lało.

Seria filmowa dostępna na kanale YouTube Biblioteki Kraków

Jadasz sznycle czy mielone?

Sznycle. Żadne mielone.

A jak wrócisz z pola do domu, to zakładasz pantofle czy kapcie?

Kapcie.

A to akurat ciekawe, że nie pantofle. Tak czy siak, wiem już, że jesteś stąd.

Tak, moja rodzinna wieś to podkrakowskie Zadroże. Potem skończyłam liceum w Wolbromiu i studia w Krakowie na Akademii Rolniczej.

ZOO to wyspa spokoju i błogości w wielkomiejskim świecie. Ale równocześnie to ciągła mobilizacja i zgaduję, że musisz czasem gdzieś uciec.

Oczywiście! I wtedy szukam świętego spokoju – leżeć gdzieś tydzień, unikać gwaru, spokój, cisza. ZOO to oaza, ale to też całodobowy dyżur. Na przykład wiatr nie wybiera i potrafi złamać drzewo podczas nocnej wichury. Tu trzeba poza tym znać się nie tylko na zwierzętach, ale i na architekturze, budownictwie, kosztorysowaniu, księgowaniu i obsłudze klienta.

I to te rzeczy są przede wszystkim chlebem codziennym.

Właśnie. Mam jednak też ten komfort, że w trudnej chwili mogę po prostu wyjść na ZOO i patrzeć na przyrodę i zwierzęta, które wtedy biegną do mnie. One mnie (i pracowników) traktują inaczej niż odwiedzających, wiedzą, że ja to ja, swoja. I czasem sobie mówię: popatrz, jakie masz szczęście, pracujesz w pięknym miejscu (swoją drogą z bardzo dobrym zespołem), które w dodatku kochasz.

Wiem, że w obecnej edycji Budżetu Obywatelskiego ktoś złożył projekt, aby przy ZOO powstała budka bookcrossingowa. Dzieci będą mogły przywozić tu przy okazji wizyt w ZOO książeczki, z których już wyrosły, i zostawiać je dla innych dzieci. Wygląda więc na to, że będziemy mogli dalej współpracować – Biblioteka Kraków i ZOO.

Z wielką chęcią, trzymam kciuki za ten projekt. Rodzice z dziećmi odwiedzają nas niezwykle często, niektórzy wręcz „wychowują” tu swoje dzieci, tak regularnie przychodzą. Czasem ktoś o zachowaniach poszczególnych zwierząt wie więcej niż my. Tak często i bacznie je obserwuje.

Duży rozgłos mają często jakieś spektakularne narodziny. Powitaliście ostatnio kogoś szczególnego na świecie?

Teraz rodzą się antylopy.

► W ZOO o zbliżającym się deszczu wiemy od pawy – drą się wtedy niestychanie.

Jesteś babcią. Czy babcia pracująca w ZOO częściej niż inne babcie czyta małym wnukom wierszyki i bajeczki o dzikich zwierzętach?

Nie, to nie idzie tym kluczem. U nas szła na przykład cała seria z „Nelą” czy „Psie Patrole”.

A dla siebie co czytasz?

Pod choinkę dostałam *Chłopki*, potem od razu sięgnęłam po *Służące*, no i na koniec *Ziemianki*.

Chłopki rozbiły bank.

No właśnie! Bratowa pracuje w gminnej bibliotece i prosiłam ją, aby mi zarezerwowała egzemplarz, ale okazało się, że nie mam szans, bo jest tak długa kolejka. Dostałam więc *Chłopki* pod choinkę. Co ciekawe, moja rodzina wywodzi się ze wsi, ale nie do końca

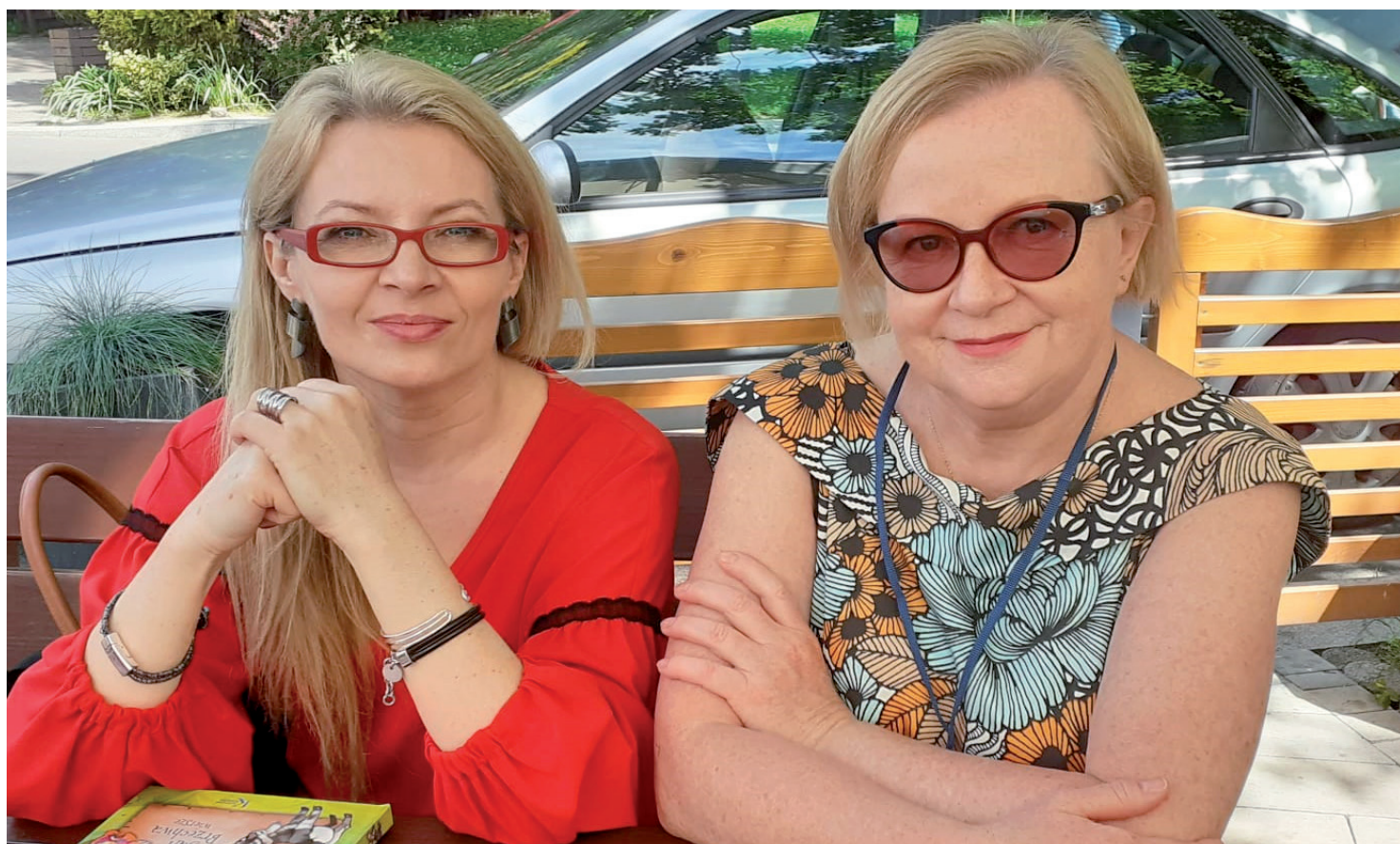
odnajduję w tej książce ich losy. Wiem o babci ze strony mamy, że wyszła za mąż z wielkiej miłości i był to jej wybór. Wiem, że tatuś kupił jej maszynę do szycia, czyli jak na ówczesne czasy była wiejską modystką. Zawsze powtarzała, że ojciec nigdy na nią ręki nie podniósł. Mama raz uderzyła ją różgą, ale bardzo ją to potem gryzło. O mężu zawsze mówiła: „Antoś mnie zawsze słuchał i głosu nigdy nawet nie podniósł”. Babcia bardzo dużo czytała, żałowała, że nie skończyła szkoły. I zawsze uważała, że dzieci powinny się uczyć.

Zamiast zapytać, skąd pochodzi Twoja rodzina, zadam inne pytanie, trochę na fali niedawnego spotkania u nas w Bibliotece zatytułowanego *Słowa z Krakowa – wychodzisz na pole czy na dwór?*

Na pole.

A wieszasz na choince bombki czy bańki?

Tylko bańki.

Jak to teraz? W tej chwili właśnie?
Zwierzęta rodzą się kolejno w roku.

Ach, czyli to nie jest tak, że czasem się urodzi małpka, a czasem daniel.

Nie, to idzie kolejno. Rok zaczyna się od narodzin kóz i owiec grzywiastych arui. Potem kolejni. I teraz jest właśnie czas na antylopy.

Kto wymyśla imiona dla zwierząt?
Zwykle ogłaszamy konkurs.

No to kończymy tę rozmowę, bo idę wymyślić antylopie imię. Ale szybko wrócę, zbyt mocno mi się tu podoba...

| Rozmawiała:
Agnieszka Staniszevska-Mól

Poznaliśmy „Czytelników Roku 2023”

10 marca 2024 roku w Teatrze Ludowym w Krakowie odbyła się uroczysta gala wręczenia nagród w konkursie „Czytelnik Roku 2023”. W tej edycji konkursu wzięło udział 1769 osób. Nagrodzonych złotymi kartami, okolicznościowymi dyplomami oraz

upominkami zapakowanymi w unikatowe torby zostało 289 laureatów, w tym tytuł „Czytelnika Roku 2023” otrzymały 192 osoby, natomiast tytuł „Czytającego Rodzica” przyznano 97 uczestnikom. Partnerami wydarzenia byli: Wydawnictwo Literackie,

Galeria Bronowice, Krakowski Teatr Scena STU, Krakowskie Biuro Festiwalowe. Od 1 lutego bieżącego roku można zgłaszać udział w jubileuszowej edycji konkursu „Czytelnik Roku”. Zapraszamy do udziału!

| Małgorzata Koźma

GALA KONKURSU
**CZYTELNIK
ROKU 2023**

Skąd się wzięły koty?

Historia kota i człowieka sięga blisko dziesięciu tysięcy lat, lecz nie wiemy, kiedy dokładnie powstała ta relacja. Uczeni wciąż badają kręte ścieżki udomowienia mruczków. Na Bliskim Wschodzie oraz w północnej Afryce znaleziono szczątki kota nubijskiego. Kot ten przybył później przez Cypr, Kretę i Grecję do starożytnego Rzymu, a następnie na ziemię Celtów i Germanów.

Koty były traktowane przez ludzi bardzo różnie. Egipcjanie je czcili, a nawet mumifikowali. Utożsamiali je z boginią Bastet, córką boga Re. Później, w średniowiecznej Europie, zwierzęta te nie były dobrze traktowane. Twierdzono, że jako narzędzie diabła przynoszą nieszczęście, zwłaszcza gdy są czarne. W drugiej połowie XIII wieku w trakcie zakładania kolejnych miast zauważono, że koty mogą pomóc w tępieniu gryzoni, które panoszyły się w składach zboża. Natomiast głębsza więź między człowiekiem i kotem zawiązała się w XIX wieku, kiedy zaczęto je celowo rozmnażać, krzyżować, tworzyć rasy.

A co nasze kochane futrzaki mają wspólnego z wielkimi kotami, które podziwiamy w ZOO lub na safari? Na pewno niejedynym właściciel zwraca się pieszczotliwie do pupila: „Mój ty mały tygrysku”. Otóż naukowcy udowodnili, że nasz domowy przyjaciel ma DNA zgodne z tygrysem w 96%. Co jeszcze

ich łączy? Lubią wchodzić do pudeł (nawet po pizzy, jak mój kot). To zachowanie instynktowne. Chcą się ukryć lub schować zdobyć. Poza tym są śpiochami. W naturze przespiają od 16 do 20 godzin na dobę, aby zebrać siły na polowanie. I uwielbiają kocimiętkę. To zioło zawiera substancję, która przypomina zapachem kocie feromony. Koty to niezwykłe stworzenia. Niezależne, z własnym pomysłem na życie, ale kochające opiekunów.

Koty były i są inspiracją dla pisarzy. W wielu powieściach, bajkach, wierszach, komiksach pojawia się jakiś kot, na przykład w *Alicji w Krainie Czarów* Lewisa Carrolla, *Kafce nad morzem* Harukiego Murakamiego, w komiksie *Catwoman* Boba Kane'a i Billa Fingera, w bajce *Kot w butach* Charles'a Perraulta, w uroczym wierszyku *Chory kotek* Stanisława Jachowicza. Oczywiście nie można pominąć słynnego Behemota z powieści *Mistrz i Małgorzata* Michaiła Bułhakowa oraz tego z wzruszającego wiersza Wisławy Szymborskiej *Kot w pustym mieszkaniu*.

Warto jeszcze dodać kilka „kocich” cytatów:

Bóg stworzył kota, żeby człowiek mógł głaskać tygrysa.

Victor Hugo

Najmarniejszy kot jest arcydziełem.

Leonardo da Vinci

Posiadanie jednego kota prowadzi do posiadania następnego.

Ernest Hemingway

Ludzi można z grubsza podzielić na dwie kategorie: miłośników kotów i osoby uszkodzone przez los.

Oscar Wilde

Na zdjęciach kotki redaktor naczelnej miesięcznika – same królowe!

| Ewa Strach

Bona niebieskooka uroczo zezuje

Hipnotyzująca Nefretete – opór jest daremny

Kleopatra na szmaragdach

„Pamiętasz Tadeusza?”

„Dowiedziałem się. Nikt nie pamięta nazwiska Tadeusz Hollender” napisał Miłosz w *Spizarni literackiej*. Autorem niezwyklej biografii pt. *Hollender tułacz* jest Tadeusz Lubelski, siostrzeniec poety. To potoczna opowieść, pełna anegdot, ale i refleksji nad autentycznością poezji Tadeusza Hollendera (tak odmieniał swoje nazwisko) i jej aktualnością dzisiaj.

Tadeusz Hollender był jednym z najzdolniejszych poetów 20-lecia międzywojennego. Urodził się w Leżajsku, studiował we Lwowie, z czasem i rosnącą sławą coraz częściej i dłużej bywał w Warszawie. Ale i w Kazimierzu nad Wisłą, i w Jerozolimie, i w Atenach, Salonikach i na Rodos, wybierał się do Ameryki... Przyjaciół Czesława Miłosza, Jerzego Turowicza, Karola Kuryluka; zacy kolegą po piórze Juliana Tuwima, Brunona Schulza, Józefa Wittlina. Ważną rolę w jego życiu odegrały kobiety: Maria Kuncewiczowa, Halina Górska, przede wszystkim Ryszarda Hanin – wielka, choć niełatwa miłość.

Twórca i redaktor naczelny „Sygnałów”, autor satyrycznej książeczki *Polska bez Żydów*, przede wszystkim poeta i satyryk. Fizycznie postury mizernej, nadrabiał błyskotliwością umysłu i fantazją. Na Pawiaku, czekając na śmierć, opowiadał o greckiej mitologii. Może do końca nie wierzył, że zginie – wróżka przepowiedziała mu 30 maja ślub (aresztowano go 13, rozstrzelano 30). W jednym z ostatnich wierszy pisał: „A na Krecie będzie spokojnie, / a na Krecie będzie po wojnie, / (...) / będę głaskał morzeńko ręką, / (...) / aż rozptynę się bezcieleśnie... / Morze, weź mnie!... Śmierci – weź mnie!...”

| Agnieszka Sabak

TADEUSZ LUBELSKI
HOLLENDER TUŁACZ
Wydawnictwo Universtias | Kraków 2023

Niezwykłe istoty

Zapraszam Was do tajemniczego świata pszczoł. W podróż zabierze nas Lars Chittka, ekolog i etolog, który w swojej pracy naukowej zgłębia zachowania tych niesamowitych owadów.

Wiedzieliście, że pszczoły za pomocą czułków odbierają nie tylko smak, zapach, dotyk, ale także dźwięk, a nawet ładunki elektrostatyczne? I że potrafią okazywać emocje? A ich przodkami byli mięsożerani włośczydzy? To tylko garstka informacji, czeka na Was znacznie więcej!

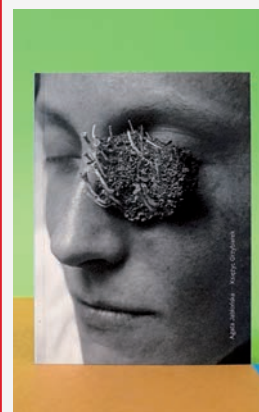
Autor udowadnia, że pszczoły to inteligentne nawigatorki, przewidujące konstruktor, sprawne organizatorki, a także odpowiedzialne członkinie społeczności. Żyją tylko trzy tygodnie, ale ich świat pędzi wielokrotnie szybciej, w każdej sekundzie bombardowane są milionami danych i muszą podejmować decydujące o życiu lub śmierci wybory. Nie ma tu miejsca na pomyłki. Aby przetrwać, rozwinęły mechanizmy psychiczne – posiadają świetną pamięć, wysokie zdolności adaptacyjne, a także nieprawdopodobny system komunikacji (jaki? nie chcę zdradzać zbyt wiele, ale gwarantuję, że będziecie zachwyceni).

To wymagająca, lecz pasjonująca lektura. Osadzona w szerokim kontekście, przywołująca najciekawsze w historii badania. Potężna dawka wiedzy zamknięta w 370 stronach, jednak trud czytania rekompensuje możliwość zanurzenia się w pszczelej rzeczywistości, niby tej samej, a tak różnej od naszej.

Zachęcam, aby udać się w krótki lot w głąb tych niezwykłych umysłów. Umysłów, od których zależy życie na planecie Ziemia.

| Anna Piechota

LARS CHITTKA
**PSZCZOŁY. KRÓTKI LOT W GŁĄB
NIEZWYKŁYCH UMYSŁÓW**
tł. Szymon Drobniak
Copernicus Center Press | Kraków 2023

Moc Grzybiarek

Poetka Agata Jabłońska – z wykształcenia historyczka sztuki – potrafi zaskoczyć czytelnika każdym utworem. Podobnie jest z kolejnym tomem wierszy *Księżyc Grzybiarek*. Jej książki zawsze zwracały uwagę czytelników. Autorki nie omijały nominacje do ważnych nagród literackich, ale i same nagrody. Dość wspomnieć, że jej wstrząsający tom *Raport wojenny* uhonorowany został w 2017 roku Nagrodą im. Kazimierzy Iłłakowiczówny za najlepszy debiut poetycki oraz Wrocławską Nagrodą Poetycką „Silesius” w 2018 roku. *Księżyc Grzybiarek*, wydany jako I tom serii „Wszędzie na Ziemi jest równonoc”, jest konceptem antylo-wieckim. Październikową pełnię tradycyjnie określa się Księżycem Myśliwych. „Nazwa uświęcała tradycję strzelania do otumanionych rykowskimi zwierząt w jesienne noce” – mówi poetka, mając nadzieję, że jej poezja dokona zmiany „w przestrzeni symbolicznej i ten barbarzyński obyczaj odejdzie w przeszłość razem z tamtą durną nazwą”. Te wiersze są niezwykle, pełne grozy, smutku, ale i erotyzmu. Czytam je w rytmie rapu. Nakręcają mnie wewnątrz, zachęcają do wykrzyknięcia ich, niezwykle pobudzają wyobraźnię. Zamykam książkę, a na okładce czytam: „Dzięki grzybom uzyskuje się w transie niezwykłą umiejętność: łatwość w doświadczeniu języka”... I wszystko wydaje się jasne?

Uwagę przykuwa też okładka, a także fotografie znajdujące się w środku autorstwa Katarzyny Norki Niedźwieckiej (Belanorqua), doskonale konweniujące z tematyką wierszy.

| Janusz M. Paluch

AGATA JABŁOŃSKA
KSIĘŻYC GRZYBIAREK
Wydawnictwo Papierwdole | [Ligota Mała]
2023

Książki są jak klucze do drzwi – otwierają dzieci na rozmowę. Gdy przekręcimy już taki klucz, pozwólmy dziecku we własnym tempie uchylać drzwi do świata emocji, relacji społecznych, doświadczenia, odkrywania oraz zrozumienia siebie i świata. Niech samo urządza tę przestrzeń rozmowy, a my i książka wspierajmy je w tym. CZYTAJcie I ROZMAWIAJcie!

| Redakcja

Książka do wspierania

Wspierając dziecko, nie możemy unikać rozmów o niepowodzeniach, które są przecież częścią naszego życia. Książka *Ja, człowiek. Księga empatii* inspirowana nie tylko do refleksji związanych z empatią, ale również z otaczającą nas przyrodą, możliwością uczenia się, popełniania błędów. Gdy doświadczamy przykrości, czy też my sprawiamy ją innym, zawsze warto przypomnieć sobie, że „jestem człowiekiem, mogę dokonywać wyborów”. Są rzeczy, na które mam wpływ, mogę wybaczyć, ale też przeprosić. „Ja, człowiek. Jeden z miliardów, ale jedyny” żyje też z ludźmi, w różnych grupach – z przyjaciółmi, rodziną, szkolną klasą. Z doświadczenia pracy z dziećmi dodam, że nie mają one najmniejszego problemu z zakończeniem przedostatniego zdania w książce, przekonajcie się sami! Poza rozmową polecam stworzenie karty pracy – dziecko pisze na środku „JA, ... (imię)”, a następnie próbuje opisać siebie poprzez krótkie hasła: czego czasem doświadcza (np. może o czymś zapomnieć, czuć bezradność, smutek, pomylić się), ale też swoje mocne strony, które wykorzystuje na co dzień. Na koniec zastanówcie się razem, co to znaczy być człowiekiem.

Książka jest częścią serii „Ja. Uważność i emocje”.

| Roksana Kociotek-Kaszyńska

SUSAN VERDE, PETER H. REYNOLDS
JA, CZŁOWIEK. KSIĘGA EMPATII
tł. Zofia Raczek
Wydawnictwo Mamanian | Warszawa 2021

RECENZJE

Borsucze zabawy z małą Tarmosią

Każdy z nas chociaż raz pragnął zastąpić nudne obowiązki odrobiną zabawy. W końcu przerwa w pracy sprawia, że jesteśmy w stanie spojrzeć na wiele rzeczy z innej perspektywy. Nieważne, czy uchylamy okno, aby zaczerpnąć świeżego powietrza, czy oddajemy się dziecięcej radości płynącej z prostych rozrywek, której podobno w pewnym wieku „nie wypada” już w sobie nosić. Do szeroko pojętej zabawy nawiązuje przepięknie zilustrowana książka Tomasza Samojlika.

Mała borsuczka Tarmosia pewnego dnia wyrusza wraz z rodziną, aby zgromadzić pożywne zapasy. Las pełen szyszek, z którymi można się turlać, bawiące się zwierzątka, to wszystko jest tak ciekawe, że bohaterka szybko oddziela się od pozostałych borsuków. Zostaje znaleziona przez rodzinę oraz pouczona, że czas przeznaczony na takie rozrywki można wykorzystać inaczej, a zwierzętom tak poważnym jak borsuki nie wypada bezmyślnie się bawić. Cała sytuacja ma jednak swoje dobre strony. Dzięki niej rodzina borsuczki zauważyła, że każdemu czasem należy się chwila zabawy – niezależnie od wieku.

Historia ta ma cudowny przekaz skierowany zarówno do najmłodszych, jak i dorosłych, którzy czasem zapominają, podczas trudów codziennego życia, o chwili relaksu dla siebie. Książka zachęca, by pozwolić dzieciom być dziećmi, bo przecież na ciągłe pasmo obowiązków oraz zachowywanie rozwagi przyjdzie jeszcze czas. Polecam tę lekturę idealną na wiosenne dni.

| Julia Niewiadomska

TOMASZ SAMOJLIK
MAŁA TARMOSIA. CZY BORSUKI SIĘ BAWIĄ?
il. Ania Grzyb
Agora dla dzieci | Warszawa 2023

Roboty po same wąsy!

Komandos – emerytowany policjant, bracia Piksel, Bronka, która mówi w gwarze cieszyńskiej. To tylko kilku zwierzęcych bohaterów tworzących Kocią Szajkę. Na pomysł powołania do życia kocich detektywów wpadła Agata Romaniuk, spełniająca się również w reportażu i powieściach.

Koci gang z Cieszyna rozpracowuje kryminalne zagadki. Koty może nie są rasowe, ale już charaktery mają jak najbardziej wyraziste. Choć Cieszyn to miasto niewielkie, to jednak jest miejscem wielu przestępstw, więc koty mają roboty po same wąsy. (Wściekle) różowy jelen na Wzgórzu Zamkowym pada ofiarą wandalii i traci ucho. Giną śledzie, które miały posłużyć do stworzenia słynnych cieszyńskich kanapek. Nie udaje się dokończyć remontu starego kina, nad którym ponoć wisi kłątwa.

Powstało już osiem zabawnych historyjek, a z każdym kolejnym tomem Cieszyn bardziej staje się „Sandomierzem” zagadek kryminalnych, tyle że w wersji dziecięcej. A Kocia Szajka jest równie skuteczna, wszechdobylska i zorientowana w lokalnym środowisku jak ojciec Mateusz u siebie.

Mimo że akcja ulokowana jest w przygranicznym mieście na południu Polski, ta seria lubiana jest też poza Cieszynem. Czworopa detektywi rozwikłali też zagadki w Toruniu i w Wenecji. Jeden z nich, kotek Precelek, doczekał się nawet swojej serii, po którą też warto sięgnąć.

Myślę, że Kocią Szajkę polubiłaby Wisława Szymborska. Dlaczego? Po pierwsze jest kocia, po drugie w jej skład wchodzi wielu niesztampowych bohaterów, po trzecie, i najważniejsze, koty z Szajki uwielbiają przesiadywać w księgarni-kawiarni Kornel i Przyjaciele.

| Joanna Gruszka

AGATA ROMANIUK
KOCIA SZAJKA I UCHO RÓŻOWEGO JELENIA
Agora dla dzieci | Warszawa 2022

Mała bohaterka z wielkim sercem

Pszczoły, te małe pracowite owady, są niezwykle ważne dla środowiska i naszego przetrwania. Wspierają ekosystemy, a ich działalność wpływa na zachowanie równowagi w przyrodzie, dlatego warto od najmłodszych lat budować świadomość wśród dzieci, aby rozumiały, że troska o pszczoły i o przyrodę jest w naszym interesie, że należy doceniać ich pracę oraz dbać o ich byt.

Książka *Ania Robaczek ratuje pszczoły* to uroczo zilustrowana historia, w której pierwsze skrzypce gra przyroda. Tytułowa bohaterka kocha wszystkie owady na świecie i zawsze jest gotowa pomóc swoim małym przyjaciółom. Najchętniej spędza czas w ogrodzie wśród pajaków, mrówek, dżdżownic i ślimaków. Z okazji swoich szóstych urodzin otrzymuje od babci wyjątkowy prezent: magiczne szkło powiększające, pozwalające jej rozmawiać z owadami. To właśnie wtedy pszczoły z okolicy potrzebują jej pomocy. Piękny ogród, w którym mieszkają, ma zostać zniszczony, aby zrobić miejsce dla betonowego placu do jazdy na rowerze. Staś, chłopiec z sąsiedztwa, prosił tatę o tę zmianę. Czy Ani uda się ocalić ten urokliwy zakątek i pszczoły?

Ania Robaczek ratuje pszczoły to prawdziwa skarbnica wiedzy dla małych przyrodników. Sympatyczni bohaterowie pozwolą młodemu czytelnikowi utożsamić się z postaciami i zgłębiać tajemnice świata owadów razem z nimi. Ponadto autorka, Catherine Jacob, zaserwowała nam garść fascynujących faktów ze świata owadów. Czy wiecie, że w Puszczy Amazońskiej niektóre motyle pachną jak popcorn? – to dopiero niespodzianka!

| Agnieszka Bisikiewicz

CATHERINE JACOB

ANIA ROBACZEK RATUJE PSZCZOŁY

tł. Ewa Borówka, il. Lucy Fleming

Wydawnictwo Wilga | Warszawa 2021

Kocia gra

Jeśli szukasz gry, w którą zagrasz ze swoimi dziećmi, ale też z partnerem lub partnerką, to *Kotobirynt* jest dobrym wyborem. Możesz zagrać też ze znajomymi albo sam ze sobą. Trening czyni mistrza! Zadaniem graczy jest wskazanie kotom drogi do ich właścicieli w losowo ułożonym labiryncie. Planszę tworzy szesnaście kwadratów z fragmentami systemu kanalizacji. Wokół nich rozłożone są dwie karty właścicieli i dwie karty kotów. Koty dokłada się za każdym razem, gdy któryś futrzak znajdzie drogę do domu. Karty ludzi (a czasami również karty kotów) przesuwają się wzdłuż krawędzi labiryntu, po ruchu każdego gracza. Gracze mogą obracać karty labiryntu lub przesuwac jego rzędy. Cała rozgrywka przypomina wykorzystywaną w grach point&click zagadkę logiczną, ale w tym przypadku utrudnieniem jest przemieszczanie się punktów, które trzeba połączyć, i działania przeciwnika, którego ruchy będą niweczyć nasze plany. I właśnie te plany i ich wymuszone modyfikacje stanowią największe wyzwanie. Każdy kot ma inną wartość punktową, co wpływa na decyzję, którego w pierwszej kolejności sprowadzić do domu. Zasady gry są bardzo proste, a dodatkowo można wykorzystać łatwiejszy wariant ułożenia planszy do gry z dziećmi. To tytuł, który zadowoli graczy lubiących logiczne zagadki i krzyżowanie planów przeciwnika. Przyjemna oprawa graficzna, małe, metalowe opakowanie i przystępna cena to też zdecydowane plusy.

| Piotr „Surykat” Grajpel

Stowarzyszenie Krakowska Sieć Fantastyki

ANTOINE BAUZA

KOTOBIRYNT

il. Stéphan Escapa

1–4 osób, ok. 15 minut, od 6 lat
Rebel

Pszczoły są wśród nas

Wiosna 2024 to może być dla wielu z nas czas refleksji nad sobą, nad tym, co nas otacza, nad przyrodą, czemu sprzyja długi weekend majowy – popularna majówka.

Ale czy ktoś z Czytelników zastanawiał się kiedyś nad życiem pszczoł właśnie w ten wiosenny czas bujności i rozkwitu, który jest dla nich wyjątkowo intensywny? Okazuje się, że tak! Życiem pszczoł, a konkretnie życiem pszczoł z gatunku *Apis mellifera*, intensywnie zajęła się norweska dziennikarka – Sarah Hambro, która nie napisała jednak książki akademickiej czy poradnika, lecz niesamowity reasearch dziennikarski o życiu pszczoł miodnych, z którymi ludzie zaprzyjaźnili się praktycznie od pierwszego spotkania.

Autorka opisuje kluczową rolę tego gatunku dla biologicznego bytu naszej planety, z czego w prostej konsekwencji wynika, że naszą powinnością jest troszczyć się i dbać o te malutkie stworzonka. Hambro skupia się rzecz jasna na smakowitym i bogatym w substancje odżywcze, produkowanym przez pszczoły miodzie. Ma on walory smakowe, ale również właściwości kosmetyczne i medyczne.

A na deser (oprócz łyżeczki miodu przy lekturze) wnikliwy czytelnik znajdzie w książce przegląd literatury z motywem pszczoły – od dzieł Lwa Tołstoja, Sylvii Plath, Margaret Atwood aż po Rilkego.

Z pełnym przekonaniem przyznaję: należy sięgnąć po tę pozycję.

| Adrianna Leszczyńska

SARAH HAMBRO

ŚWIAT WEDŁUG PSZCZOŁ

tł. Joanna Barbara Bernat

Wydawnictwo Mova | Białystok 2021

Smutek – słowo w wierszu zakazane

– tak zatytułowała jeden z wierszy w tomie *Poradnik dla niedawno zmarłych* krakowska poetka Magdalena Bielska

Fot. Małgorzata Lebdba

Urodziła się 14 lutego 1980 roku i podobnie jak jej ojciec Jerzy Pilch została pisarką. Z drobną różnicą – ojciec był prozaikiem, jej bliższa sercu jest poezja. Debiutowała w 2006 roku tomem *Brzydkie zwierzęta*. W kolejnych latach ukazały się: *Wakacje, widmo* (2009), *Czarna wyspa* (2015), *Torfowy ogród z mostem i tygrysem* (2019), *Poradnik dla niedawno zmarłych* (2023) oraz powieść *Miłość w zimie* (2013). Jej wiersze tłumaczone były na angielski, hiszpański i serbski. Publikowała m.in.: w „Odrze”, „Studium” i „Tygodniku Powszechnym”. Na swoim koncie ma: Nagrodę im. Kazimierzy Iłkowiakówny za najlepszy poetycki debiut roku 2006, Nagrodę Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek, nominację do Gdańskiej Nagrody Literackiej „Europejski Poeta Wolności” oraz nominację do Nagrody Poetyckiej im. K.I. Gałczyńskiego „Orfeusz”. Za ostatni tom *Poradnik dla niedawno zmarłych* otrzymała Krakowską Książkę Miesiąca (listopad 2023).

Magdalena Bielska czuje się przede wszystkim poetką, ponieważ w liryce, bardziej niż w prozie, może pozwolić sobie na wolność. Podczas rozmowy z Małgorzatą Lebdbą w Klubie Dziennikarzy „Pod Gruszką” autorka zauważyła, że poezja to pojedyncze obrazy, a czytelnik może decydować, czy i jaka powstanie z nich kompozycja. Najlepiej obserwujemy to w ostatnim zbiorze wierszy. Poetka sięga w nim po postacie z serialu przygotowanego na podstawie książki *Piknik pod wjzscą skatą*. Na skutek rozczarowania odcinkową adaptacją literackiego pierwowzoru poetka ożywia bohaterów. Książka przedstawia również

doświadczenia autorki. Prezentuje sytuacje kogoś, kto w krótkim czasie stracił kilku najbliższych osób. Oba światy przenikają się. Fikcyjne postacie wzbogacają się o ciężar istnienia, a prawdziwe stają się mniej rzeczywiste. Autorka przywołuje również duchy bliskich. Sięga też do nauk ścisłych. Intuicyjność fizyki kwantowej bliska jest intuicji poetki. Przedstawiona tu śmierć to nie koniec, a raczej jakaś forma przeobrażenia. Nieżyjące osoby istnieją w różnych odstępach na różnych płaszczyznach. Dla poetki jest to pewnego rodzaju pocieszenie, że to wszystko to coś prawdziwego.

Mimo prowokującego tytułu *Poradnik dla niedawno zmarłych* jest przeznaczony dla tych żywych, cierpiących z powodu śmierci. Jedna z rad poetki brzmi: stratę i smutek należy przyjąć i uczynić częścią własnego świata.

| Ludmiła Guzowska

Smutek – słowo w wierszu zakazane

*Tak mi powiedział kiedyś ojciec.
Tutaj w naszym poradniku często się pojawia.
I jeszcze słowo Jezus.
Smutek & Jezus. I cóż z tego że ryzykownie?*

Fatum

*Na początku otworzyliśmy budkę z tymi przedmiotami,
każdy kosztował 4 złote.
Ale nie sprzedawały się.
Całe to kosmiczne wysypisko leżało miesiącami za domem,
na granicy lasu.
Cienie pięknie się na nim kładły.
Michał kiedyś próbował je podpalić, ale ogień nie chciał go zająć.*

*A potem z całego tego gruzu, stopniowo,
z dobieranych po kolei przedmiotów
zaczęliśmy toczyć – nie bez przyjemności –
wielką, wielką kulę.*

Dziadek Władek

*Moi dziadkowie poznali się, kiedy ona miała 14 lat
on 25. Roztargniona z nastoletniego zakochania,
kaleczyła sobie palce podczas szycia, wylewała na
siebie wrzątek,
rozmyślała tylko o nim,
myśląc jednocześnie, jaki to cudowny przypadek,
że rodzice właśnie jego planują na jej męża.*

*Blisko siedemdziesiąt lat później będzie opowiadać
jednak inną wersję:
on zupełnie oszalał na jej punkcie,
jego namiętność była jak biblijny ogień.
Ona pogodziła się, że muszą być razem, dopiero
kiedy zaszła w ciążę.
(W ciągu wielu lat małżeństwa zwykle jednak
mieszkali osobno;
wiadomo: studia, praca, kontrakt w Afryce,
wcześniejsza emerytura).*

*Ze wszystkich starych historii o jego napadach szału
najbardziej lubiłam opowieść,
jak kiedyś, żeby rozbawić mojego ojca,
wymalował twarz kosmetykami babci,
ale w międzyczasie wpadł w furję i zaczął
wrzeszczeć,
aż jaskrawe zielone cienie zaczęły mu spływać
po policzkach,
a brokat rozsypał się na podkoszulek.*

*Może babcia uważała,
że nigdy nie ma dobrego czasu na gwałtowną
miłość,
można ewentualnie tylko jej się poddać.*

*Myślę, że dziadek jako jedyny mógłby objawić się
jako duch,
tylko on byłby do tego zdolny,
może dlatego że z całej rodziny najbardziej
przybliżał się
do szczęścia, nieskrępowanej wesołości.
(Może ta furia go wyzwalała?)
Więc on objawiłby się, umalowany szaleńczo
jak wtedy
i powiedziałby: Tak, Wandziu, właściwie masz rację,
było, jak mówisz.*

*I nie byłoby to przytakiwanie dla świętego spokoju,
to byłaby prawda. A ja bym się myliła.*

Medytacje

Pani Wartburg pojechała kiedyś na wycieczkę do zamku Wartburg.
Był kwiecień, miesiąc białych obrusów.
Jej rodzina była luterańska,
ale ona nie uważała się nawet za
chrześcijankę,
choć akurat wierzyła w zmartwychwstanie
Jezusa.
(Bo właściwie, czemu nie?)

Na zamku w pewnym momencie wysiadł prąd.
Nieliczni odwiedzający, prawie sami Niemcy,
spokojnie kierowali się w kierunku jadalnic
oświetlonych wyjątkowo.
Została sama w sali, gdzie Marcin Luter jadł
smażoną wątrobę
i rozmyślał, że cisza w tym zamku jest bardzo
podejrzana.
Wtem nie wiadomo skąd rozległy się dźwięki
Stille Nacht.

Wiem, nie brzmi to zbyt wstrząsająco,
ale właśnie wtedy,
stojąc tam i słuchając, zrozumiała:
gdzieś tu ukryta jest owa maszyna.

Mezcal

Po drugim pogrzebie dziadka, rok później,
wyjeżdżając z barku tę starą zapieczętą
butelkę.
Gąsienica, którą dodaje się do tej odmiany
mezcalu, jest słynna –
ludzie pokazują po nim swoją prawdziwą
twarz.
Ale trzeba wypić – uwaga – dokładnie
67 mililitrów.
(Na ten temat miał ukazać się nawet artykuł
w „Nature”).
Publikacja jednak nie doszła do skutku).
W każdej chwili mogła pojawić się rodzina,
więc szybko ją zabraliśmy.
I ta butelka stała u nas latami, przetrwała
kosmiczne burze,
grawitacyjne szaleństwa, awantury,
zamieszanie,
ludzkie i zwierzęce krwiobiegi.
I jakieś dwieście osiemdziesiąt lat później
robotnicy remontujący dom
otworzyli butelkę i wypili za jednym
posiedzeniem, trochę się krzywiąc.
Zagryźli śledziami, kanapkami z makrełą.
Ulice były wtedy obsypane jaśminem –
prawdziwym.

Wyrzucanie do zrypu wartościowych przedmiotów

Pochopność i neurozy stoją za
nieprzemyślanymi decyzjami:
kwietniowe popołudnie, remont u mamy,
w bloku na piątym piętrze,
pozbywanie się hektarów niepotrzebnych
rzeczy, papierów,
zeszytów i również tego:
– dziennika babci, kiedy była nastolatką
zakochaną w dziadku.
Przeglądasz kilka stron i wiesz, że to rzecz nie
do wyrzucenia:
ważna rodzinna pamiątka,
dla prawdziwego pisarza rzecz bezcenna.

No tak, rozumiesz. Rozumiesz. Musisz wybrać
tę drogę.
Tę inteligentną ścieżkę.
Więc skąd to się bierze: niezrozumiały ciężar,
kiedy trzymasz w ręku poplamiony zeszyt,
przygnębienie, nie ze zmęczenia,
bo wystarczy, że odrzucisz go na tamten stos
i mija, jakby ktoś zabierał ci z ręki czarnoksiężski
przedmiot.
Czy tak działają demony: nagłą bezsilnością,
wrogim smutkiem?
Tylko zwykle rzuca się to na karb
niezjedzonego obiadu
albo niewyspania?
Czy będziesz żałować, że wyrzuciłaś ten stary
pamiętnik
i jak bardzo?

Tajemnica, która trwa;
nie szkodzi, że wszyscy o niej wiedzą,
a babcia powiedziałaaby:
Ależ czytaj sobie, dziecko, o mnie i dziadku,
nie mam nic do ukrycia, jestem stara,
nie wolno wyrzucać pamiętników z młodości,
a tym bardziej pamiętek rodzinnych!

Ona, szesnastoletnia, siedzi w jasnej kuchni,
w sukience w szare róże, rumiana,
pachnąca białym mydłem i pisze, pisze
o nim.
Czuje zapach gotowanych poziomek, słyszy
szczekanie psa.
Mężczyzna, o którym pisze, jego dalekie myśli,
niewidoczne
kilometry, które ich dzielą, ich wspólne
powietrze,
turkot kół, dym nad lasami, sekundy
wypełnione światłem.

Przestrzeń tego czerwcowego popołudnia jest
otwarta dla uczestników
i zamknięta dla obcych.

Fantastyczna fantazja*

Po ubiegłorocznym *Dziwnym życiu Rudiego Kurza* Wydawnictwo BeKa zafundowało nam kolejny best-seller. Tym razem to seria: „Ziemiórki” autorstwa pisarki ukrywającej się pod pseudonimem Janna. *Zagłada Ziemiórków*, *Reaktywacja Ziemiórków*, *Ziemiórki kontratakują* to gratka nie tylko dla miłośników fantastyki. Trudno ją jednoznacznie zdefiniować gatunkowo. Pełna filozoficznych cytatów, sytuacji rodem z tragifarsy, odniesień do kwestii społecznych, mocno zakorzeniona w świecie tradycyjnych wartości. Czytelnik zanurza się w wartko prowadzonej fabule wypełnionej zarówno motywami mitologicznymi, jak i działaniami kreowanymi przez sztuczną inteligencję. Kontrapunkt stanowi dominująca poetyka przyrody. Z zapartym tchem śledzimy wątki zarówno te rozgrywane się na powierzchni ziemi, jak i w podziemiu – w budowlach przypominających nasze doniczki, a będące środowiskiem naturalnym tytułowych Ziemiórków. Ekscytujemy się zagrożeniami, które czyhają na te mało sympatyczne stworzy, trochę im kibicujemy, by na koniec skonstatować z niesmakiem ich (UWAGA SPOILER) – zwycięstwo. Za przeciwniczkę mają kobietę. Szczupłą, delikatną, na pozór słabą, czującą matkę dbającą o energiczną córkę i chodzącego własnymi ścieżkami syna oraz bliżej nieokreślonego zwierza o fantasmagorycznym odcieniu futra. Niech was jednak nie zmylimy ten opis. To wojownicznica! W chwili zagrożenia w obronie własnej rodziny i terytorium budzi się w niej waleczna lwica, imająca się różnych metod, nie zawsze czystych i humanitarnych. Fascynująca to lektura, pełna zwrotów akcji, napisana wirtuozerskim językiem. Zaskakujące bywają odwołania do antyku, do którego autorka ma wybitne skłonności (postać bogini Hery i wyraziście zarysowana Kleopatra).

Seria sprzedaje się jak świeże bułeczki, a o jej czytelności najlepiej świadczy fakt, że Biblioteka Jędrzejowska, posiadająca najbogatsze zbiory literatury fantastyki w Polsce, ogłosiła serię top jedynką ostatniego dziesięciolecia.

| Anna Grychowska

* Recenzja jest żartem primaaprilisowym. Opisywana seria nie istnieje. Treść książki inspirowana jest prawdziwymi wydarzeniami. Oprawa graficzna to dzieło Radostawa Kurzei.

JANNA
ZIEMIÓRKI
Wydawnictwo BeKa | Kraków 2023

Krakowskie kalendarium literackie

12 IV
1894

W Częstochowie urodził się **Stefan Mrożewski** (zm. 8.09.1975 w Walnut Creek) – artysta grafik, malarz, ilustrator książek. Z Krakowem związany był w czasie studiów, uczęszczał tu do Wolnej Szkoły Malarstwa i Rysunku Ludwiki i Wilhelma Mehofferów. Szczególnie upodobał sobie drzeworytnictwo i zajął się wykonywaniem ilustracji książkowych, w tym wydań bibliofilskich. Jego najwybitniejszym dziełem są ilustracje do *Boskiej Komedii* Dantego, liczące 101 drzeworytów. Zajmował się również tworzeniem ekslibrisów. Pozostawił po sobie pamiątnik, obecnie znajdujący się w posiadaniu rodziny w Stanach Zjednoczonych.

23 IV
1944

W Siemiechowie urodził się **Jerzy S. Łątka** (zm. 29.10.2022 w Krakowie) – pisarz, etnolog, orientalista (turkolog), dziennikarz. Od czasu studiów na UJ był związany z Krakowem. Współredagował krakowskie czasopiśma: „Student” i „Zdanie”, publikował w „Przekroju” i „Tygodniku Powszechnym”. Posiadał tytuł doktora nauk humanistycznych, a jego główne zainteresowania naukowe skupiały się wokół Imperium Osmańskiego i Turcji. Tej tematyce poświęcił większość swoich publikacji, w tym książkowych, jak m.in. *Adampol – polska wieś nad Bosforem*, *Tajemnice haremów*, *Sulejman II Wspaniały*. Opublikował też kilka reportaży historycznych oraz autobiografię.

24 IV
2014

We Wrocławiu zmarł **Tadeusz Różewicz** (ur. 9.10.1921 w Radomsku) – poeta, dramaturg, prozaik i scenarzysta. W 1945 r. zamieszkał w Krakowie, gdzie studiował historię sztuki na UJ i związał się z grupą Awangardy Krakowskiej. Przyjaźnił się m.in. z Tadeuszem Kantorem, Jerzym Nowosielskim, Kazimierzem Mikulskim i Andrzejem Wajdą. Latem 1949 roku, z powodu braku widoków na własne mieszkanie, przeniósł się z Krakowa do Gliwic. W 2000 roku otrzymał tytuł doktora honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego.

24 IV
1924

W Nowym Brzesku urodził się **Witold Cęckiewicz** (zm. 18.02.2023 w Krakowie) – architekt, urbanista, doktor honoris causa Politechniki Krakowskiej. Był projektantem licznych obiektów architektonicznych i pomnikowych w Krakowie (m.in. hotel Cracovia, kino Kijów, budynek PKP przy Rondzie Mogiłskim, budynek Wydziału Mechanicznego Politechniki Krakowskiej, Pomnik Zwycięstwa Grunwaldzkiego oraz Pomnik Ofiar Faszyzmu w Krakowie-Płaszowie). W 2015 roku ukazało się dwutomowe wydawnictwo pod wspólnym tytułem *Witold Cęckiewicz*, którego pierwszy tom zawiera wywiad z architektem, a drugi jest zbiorem esejów wokół jego największych dzieł i projektów. Został pochowany na cmentarzu Salwatorskim.

27 IV
1834

W Krakowie zmarł **Jan Jerzy Fryderyk Friedlein** (ur. 16.08.1771 w Deutenheim w Bawarii) – księgarz, introligator. W 1796 roku przybył do Krakowa, gdzie odbył praktykę introligatorską. Po uzyskaniu dyplomu mistrzowskiego otworzył własny warsztat introligatorski oraz księgarnię przy Rynku Głównym 30. W następnych latach uruchomił również czytelnię i wypożyczalnię książek. Tradycje księgarskie w Krakowie kontynuowali później jego synowie.

28 IV
1904

W Krakowie urodził się **Jan Sztudynger** (zm. 12.09.1970) – poeta, satyryk, tłumacz, teoretyk teatru lalkowego. Ukończył polonistykę i germanistykę na UJ. Był znany przede wszystkim z publikacji humorystycznych fraszek i uznawany za odnowiciela tego gatunku (w sumie napisał około pięć tysięcy fraszek). Podobno często zamiast udzielić zwyczajnej odpowiedzi – odpowiadał fraszką. Publikował również zbiory poezji, w tym tomiki wierszy dla dzieci. Był ponadto tłumaczem literatury niemieckiej (m.in. Johanna Wolfganga Goethego). W 1973 r. ukazała się książka wspomnieniowa *Chwalipięta, czyli rozmowy z Tatą*, będąca zapisem rozmów Jana Sztudyngera z córką Anną, które miały miejsce w ostatnich miesiącach jego życia (styczeń–wrzesień 1970). Został pochowany na cmentarzu Salwatorskim.

| opracowanie: Małgorzata Kosmala

Tam, gdzie dobrze było...

Inspiracją do powstania spektaklu *Schron przeciwczasowy* była nagrodzona w 2023 roku prestiżową International Booker Prize książka – o tym samym tytule – bułgarskiego pisarza Georgi Gospodinowa. Scenariusz napisali Michael Rubinfeld i Marcin Wierchowski – również reżyser spektaklu. Wielowątkowość, wielopłaszczyznowość zaskakującej na każdym kroku akcji, trauma, w jakiej tkwią i pograżają się postaci dramatu, do tego zmieniające się czas i przestrzeń wciskają widza w fotel. Osobom cierpiącym na chorobę Alzheimera, która powoli staje się chorobą cywilizacyjną, ma pomóc instytut założony przez tajemniczą Gabi Gaustyn (Małgorzata

Gałkowska). Czy w leczeniu skuteczna okaże się metoda powrotu do czasów, w których chorzy byli szczęśliwi? Uruchomiony na Scenie Kameralnej Narodowego Starego Teatru wehikuł czasu nie zatrzyma się już nigdy... Doskonałe kreacje aktorskie Anny Dymnej – kobiety ogarniętej niepamięcią i Jacka Romanowskiego – niezwykłego

staruszka, którego rok 1968 wyrzucił z kraju, poszukującego po latach miłości życia. Towarzyszący mu syn Mosze (Michael Rubinfeld) szuka żydowskich korzeni rodziny w Chrzanowie. W końcu sami czujemy, że bezwiednie stajemy się pacjentami instytutu Gabi Gaustyn szukającymi czasoprzestrzeni, w której było nam dobrze. Niezwykły spektakl, po którym zmienia się podejście nie tylko do przeszłości. Przecież trzeba z nią żyć i zmagać się tu i teraz.

| Janusz M. Paluch

Schron przeciwczasowy

Narodowy Stary Teatr im. Heleny Modrzejewskiej – Scena Kameralna

spektakl inspirowany książką Georgi Gospodinowa

Marcin Wierchowski – reżyseria,
Michael Rubinfeld, Marcin Wierchowski – adaptacja i scenariusz,
Joanna Załęska – scenografia,
Paula Grocholska – kostiumy,
Aneta Jankowska – choreografia,
Marta Zalewska – muzyka,
Szymon Kluz – reżyseria światła,
Borys Dubiański – video,
Jan Władysław Łuź – instalacje aktorskie, research, transkrypcje.

Obsada: Bolesław Brzozowski,
Bogdan Brzyński, Szymon Czacki, Anna Dymna,
Małgorzata Gałkowska, Zbigniew W. Kaleta,
Anna Paruszyńska-Czacka, Błażej Peszek,
Paulina Puślednik, Jacek Romanowski,
Michael Rubinfeld (gościnnie)

Premiera: 1 marca 2024 r.

Fot. Natalia Kabanow

Fot. Natalia Kabanow

Fot. Natalia Kabanow

FISZKI (089.3)

Naturalność kultury

Bajeczki, rymowanki z najwcześniejszego dzieciństwa, mocno przeżyte, choć potem przykrywane dorosłą twardością, kształtują naszą wrażliwość. Wracając zaś niespodziewanie, gdy bawimy dzieci i wnuki. Na przykład *Sroczka kaszka warzyła. Gadki dziecięce, spisane z ust ludu i wspomnień dzieciństwa*. Tak zatytułowaną książkę w 1920 r. wydała Zofia Rogoszówna. We wstępie datowanym na rok 1918 informowała, że z ca-

tego mnóstwa odmian wybrała te, które wydały jej się „najlepiej przystosowane do umysłu małego dziecka. Gadki te, mówione lub śpiewane, były już prawdopodobnie radością lat niemowlęcych Jana z Czarnolasu, Brodzińskiego i Mickiewicza”. Autorka docenia ich humor, wdzięk i naiwną prostotę, ale spójrzmy jeszcze raz na wspomnianą wyżej zabawę paluszkami dziecka. Zarówno w źródłach folklorystycznych, jak i we wspomnianej uroczej przecież książeczce (...) *czwartemu dała w dzbanusieczku, a piątemu feb urwała i frrrrrrr..... do lasu poleciała*

Nie są to przedstawienia sielankowe. Przeciwnie – w bajkach i opowieściach mrok i okrucieństwo są tuż za progiem. To

mądrość pokoleń, czyli kultura, ucząca, by nie lekceważyć natury, to jest groźnych żywiołów i zwierząt, a także pamiętać o kruchości ludzkich losów.

Co tu jest samą naturą, a co kulturową nakładką na surową obojętność świata? Potrzeba radości i poczucie absurdu widocznie są naturalne, skoro wierszyk o sroczce albo *Tańcowały dwa Michały* otwierają nas na następne etapy życia, także życia czytelniczego.

Sporo zawdzięczamy „poetce uśmiechów dziecięcych”, która przyswoiła naszej kulturze, to jest wyobraźni kilku pokoleń dzieci, *Piotrusia Pana* Barriero oraz *Pierścieni i różę* Thackeraya.

| Artur Czesak

POMNIKI HISTORII

Kraina zamków, pałaców i ogrodów

Położona na Przedgórzu Sudeckim Kotlina Jeleniogórska to wyjątkowe miejsce nie tylko ze względu na walory krajobrazowe, mikroklimat, atrakcje przyrodnicze, ale również z powodu wielokulturowej historii regionu. Jako tereny pogranicza, ziemie te wielokrotnie zmieniały właścicieli. W czasach średniowiecza panowali tam Piastowie świdnicko-jaworscy, następnie czesko-austriaccy Habsburgowie, potem ziemie stały się częścią Królestwa Prus, by po 1945 r. wrócić do Polski. Każda z tych epok pozostawiła po sobie ślady w postaci budowli obronnych i pałacowo-parkowych. I o nich ta historia. W Dolinie Pałaców i Ogrodów (bo tak nazywany jest region) znajduje się około 30 zabytków architektury świeckiej – dworów, pałaców, zamków i wież mieszkalnych. Najstarsze z nich to: zbudowany na zlecenie Bolka I Surowego zamek Chojnik, mieszkalna wieża księżca w Siedlęcinie (w jej wnętrzach można podziwiać XIV-wieczne malowidła ilustrujące legendę o sir Lancelocie z Jeziora) oraz będący we władaniu Henryka Brodatego zamek Lenno nieopodal Wlenia. Wiele powstałych w tym czasie warowni w późniejszych latach zostało przebudowanych na rodowe siedziby arystokratyczne. Nowy okres w architekturze rozpoczął się wraz z panowaniem Prus. Dawne majątki ziemskie przekształciły się w reprezentacyjne pałacowo-parkowe

rezydencje, opierające się w założeniach projektowych na romantycznym postrzeganiu natury. Kotlina Jeleniogórska stała się modną wśród pruskiej rodziny królewskiej, a za jej przykładem wśród europejskiej arystokracji i ważnych osobistości świata polityki i sztuki. Bywali tam m.in. caryca Katarzyna, prezydent USA John Quincy Adams, Fryderyk Chopin, Johann Wolfgang Goethe. W czasach powojennych większość posiadłości została ograbiona, popadła w zapomnienie i ruinę. Od wielu lat prowadzone są prace remontowe i renowacyjne. Dzięki nim wiele zabytków odzyskało dawną świetność. Dla miłośników odkrywania historii i jej tajemnic oraz aktywnego spędzania czasu są to miejsca godne polecenia.

Za pomniki historii zostały uznane następujące rezydencje: zespoły pałacowo-parkowe w Bukowcu, „Paulinum” w Jeleniej Górze, Schaffgotschów w Jeleniej Górze-Cieplicach, Karpnikach, Ciszycy k. Kowar, Łomnicy, Stanisławie Górnym, Wojanowie, Wojanowie-Bobrowie oraz willa „Dębowy Dwór” wraz z parkiem w Karpnikach. Dodatkowo warto odwiedzić wspomniane zamki w Chojniku i Lennie oraz wieżę w Siedlęcinie.

| Anna Grychowska

Pałac w Wojanowie,
fot. Michał Grychowski

Zamek Chojnik, fot. Michał Grychowski

WYSTAWY

Powstanie styczniowe i jego apologeta Artur Grottger

Wystawa dostępna w Filii nr 7 (al. Pokoju 33) poświęcona została ubiegłorocznej, 160. rocznicy powstania styczniowego oraz twórczości Artura Grottgera, który uwiecznił patriotyczny zryw Polaków w cyklu poświęconych mu kartonów. Prezentowane obrazy, wykonane przez Artystów zrzeszonych w Małopolskim Oddziale Polskiego Związku Głuchych, stanowią autorskie repliki wybranych obrazów i kartonów z wszystkich pięciu cykli grafik wykonanych przez Artura Grottgera – nierozzerwalnie

związanego z tym tematem. Swoistym uzupełnieniem, przygotowanym przez autorów projektu, jest *tableau* prezentujące biżuterię, jaką w czasie powstania styczniowego i długo po jego upadku nosiły Polki pragnące zmanifestować swój patriotyzm.

Wystawa potrwa do 4 kwietnia 2024 roku.

| Jolanta Kunowska

Daj mi wszystko

W ostatnim dniu lutego zbiegły się dwa ważne dla Krakowa wydarzenia – oddanie po trwającym ponad trzy lata remoncie Bunkra Sztuki oraz wernisaż wystawy *Daj mi wszystko*, czyli daru Teresy i Andrzeja Starmachów dla Muzeum Sztuki Współczesnej MOCaK i Muzeum Fotografii MuFo. Ta imponująca kolekcja, licząca blisko 70 obiektów znakomitych polskich artystów z okresu 1955–2008, zajmuje trzy kondygnacje. Na poziomie 0 witają nas gigantycznych rozmiarów rzeźby Magdaleny Abakanowicz z cykli *Gry wojenne*, *Liny* oraz *Embriologia*. Kolejna sala – Władysława Hasiora – licząca aż 17 kompozycji i sztandarów prezentuje się najbarwniej i najokazalej. W następnej znajduje się cały cykl Tadeusza Kantora *Wszystko wisi na włosku* w towarzystwie rzeźb Mirosława Bałki, obrazów Mikołaja Smoczyńskiego oraz dzieł Marka Chlady. Kolejny poziom zajmuje kolekcja Muzeum Fotografii, a tu prym wiedzie – z uwagi na liczebność prac – Marta Deskur, są też Jan Tarasin, Krzysztof Zieliński, Tomasz Ciecierski, Piotr Jaros, Jacek Stokłosa i cykl *Galeria Krzysztofora*, Mikołaj Smoczyński, Andrzej Wełmiński i inni. W drugiej części poziomu +1 (kolekcja MOCaK-u)

niesamowite wrażenie robią zestawione instalacje Edwarda Krasińskiego z cykli *Bar* i *Labirynt z Maszynką do mięsa* i *Sznurem* – można się tu poczuć nieswojo. Dalej zobaczymy wielkoformatowe dzieło Marzeny Nowak z cyklu *Wykroje*. Zaraz potem *Drzewo* Magdaleny Abakanowicz, później ściana Stanisława Dróżdża, na której widnieją *słowa, zdania/cyfry, liczby – wzajemne przenikanie*, by w końcu dojść do obrazu wyglądającego jak transparent z czarnym napisem na różowym tle *Daj mi wszystko* – i już wiemy, skąd tytuł wystawy. Następnie schodzimy na poziom -1, gdzie czeka zaskakująca rzeźba-instalacja Grzegorza Sztwiertni *Pneumatyczny wózek inwalidzki* na metalowych kołach zębatych, kojarzący się z torturą

i cierpieniem, mijamy kolejną pracę Marty Deskur *Dziewice*, *Klatkę* Juliana Jończyka, na przeciwległej ścianie *Dobrostan* Piotra Lutyńskiego i przed naszymi oczami rozpościera się bajkowy świat – widok rekonstrukcji scenografii Jerzego Nowosielskiego do spektaklu *Krzesiwo* (H.Ch. Andersena) oraz jego liczne projekty scenografii, lalek i rekwizytów. Wybiórco oprowadziłam Państwa po wystawie, a teraz idźcie posmakować bezpośredniego kontaktu z tymi dziełami... nacieszcie nimi oczy i emocje, odczytajcie konteksty i metafory. Wystawa dostępna jest do 1 września 2024 roku.

| Barbara Zajączkowska

Kalendarium wydarzeń kulturalno-edukacyjnych

wydarzenia dla dzieci

wydarzenia w Klubie Dziennikarzy „Pod Gruszką”

SŁOWO I DŹWIĘK W NARRACJI. ŚWIADKOWIE MINIONEJ EPOKI

2–30 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki
Biblioteka Główna, Informatorium,
ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Ekspozyty pochodzące z prywatnej kolekcji Michała Brody – zbieracza starych sprzętów. Ekspozyty te łączą ze sobą dwie minione epoki.

PORTRETY, TWARZE I CHARAKTERY

2–30 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 3, pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3,
tel. 12 618 91 81

Wystawa prac Marty Bogusz. Artystka to architektka i konserwatorka zabytków, a z zamiłowania malarka, poetka i fotografka. Maluje ludzi, ich marzenia i otaczającą przyrodę. Należy do grupy malarskiej Grupa Krakowska z Willi Decjusza. Prace zaprezentowane na wystawie przedstawiają twarze znajomych, nieznanymi i bliskich.

WIOSNA, ACH TO TY...

2–30 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 16, ul. W. Eljasza-Radzikowskiego 29,
tel. 797 301 005

Prezentacja obrazów przygotowanych przez artystów należących do Bronowickiego Stowarzyszenia Przyjaciół Sztuk Wszelkich. Prace przygotowane w cyklu „z bronowickich pracowni”.

M.O.D.A.

2–30 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 20, ul. Opolska 37, tel. 797 301 027

Biblioteka Kraków i Wydawnictwo Dwie Siostry zapraszają na wystawę ilustracji Katarzyny Boguckiej do książki *M.O.D.A.* Katarzyna Bogucka to graficzka, ilustratorka, malarka, wschodząca gwiazda polskiej ilustracji książkowej. Jej wyrazisty styl cieszy się coraz większą popularnością wśród czytelników. Geometryczne sylwetki i kształty, niebanalna kolorystyka i pełna wdzięku lekkość formy to znaki rozpoznawcze jej ilustracji.

PEJZAŻ MORSKI, CZYLI GALERIA JEDNEGO OBRAZU

2–30 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych,
ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Prezentacja obrazu Agnieszki Krawczyk – absolwentki Wydziału Sztuki Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Obraz stworzony techniką akrylu na płótnie.

W SOZOPOLU – EWA BOROWIEJSKA

2–30 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych,
ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Bronowickie Stowarzyszenie Przyjaciół Sztuk Wszelkich w Krakowie zaprezentuje w Filii nr 21 cykl obrazów o kobietach. W kwietniu prezentowany będzie obraz Ewy Borowiejskiej *W Sozopolu* wykonany techniką oleju na płótnie.

ZA KULISAMI PRACOWNI

2–30 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych,
ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Wystawa prac członków Grupy Twórczej Amaranth. To cykl kilkudziesięciu prac namalowanych w technikach akwareli, pasteli suchej, tuszy rozlewanych, oleju, akrylu. Krajobrazy, motywy roślinne czy fantazyjne i pełne ekspresyjnego wyrazu prace powstawały podczas podróży, plenerów malarskich oraz w pracowni.

MOMENT ZAMKNIĘTY W AKWARELI – AGNIESZKA WIERZBICKA

2–30 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 21, Czytelnia Naukowa, ul. Królewska 59,
tel. 797 301 022

Agnieszka Wierzbicka pierwsze kroki w malarstwie stawiała na warsztatach plastycznych organizowanych w Filii nr 21, prowadzonych przez Urszulę Tatrzańską. Artystka od dziecka uwielbiała tworzyć. Interesują ją różne techniki. Kilka lat temu zakochała się w akwareli, w której cały czas się doskonali.

TO, CO NAJPIĘKNIEJSZE WOKÓŁ NAS

2–30 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 35, ul. T. Chałubińskiego 47,
tel. 797 024 005

Wystawa malarstwa Ewy Podgórskiej-Igły, która od 20 lat maluje farbami akrylowymi. Prace prezentowała na wystawach indywidualnych i zbiorowych. Dla artystki malowanie to odskocznia od codzienności, radość zabawy kolorami, przyjemność tworzenia rzeczywistości i sposób na sprawianie przyjemności innym.

UKRYTE W GRYMASIE OCZU MOICH

2–30 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 40, ul. Łużycka 55, tel. 797 024 017

Wystawa malarstwa Edyty Jaros. Autorka od kilku lat oddaje się pasji, najchętniej maluje portrety i pejzaże. Stosuje technikę akrylową, pastel i ołówek. Dzięki malarstwu odnajduje swoje miejsce na ziemi.

PODZIEMNY ŚWIAT – WYSTAWA FOTOGRAFII ANDRZEJA DAJKA

2–30 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 49, os. Tysiąclecia 42, tel. 12 263 44 86

Wystawa fotografii przedstawiających fascynujący świat jaskiń. Andrzej Dajek od 1980 roku jest członkiem Akademickiego Klubu Grototażów AGH oraz Okręgu Krakowskiego Związku Polskich Fotografów Przyrody.

Prace Edyty Jaros

PRZYRODA PASJĄ I INSPIRACJĄ

12–30 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 25, ul. J. Fałata 2, tel. 797 301 002

Wystawa prac Olgi Batowskiej. Artystka od 2010 roku maluje akrylami, a nieco wcześniej zaczęła przygodę z poezją. Przyroda jest głównym tematem jej obrazów.

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ KSIĄŻKI DLA DZIECI

2 kwietnia, godz. 15:30

Filia nr 43, ul. gen. J. Jasińskiego 32, tel. 797 024 002

Zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Uczestnicy wysłuchają fragmentów książek dla dzieci, podejmą próby samodzielnego czytania, poznają etapy powstawania książek oraz dowiedzą się, jak dawniej wyglądały książki dla najmłodszych. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 43.

...I ŻYLI DŁUGO I SZCZĘŚLIWIE

2 kwietnia, godz. 17:00

Filia nr 20, Oddział dla dzieci, ul. Opolska 37, tel. 797 301 027

Zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym zorganizowane z okazji Międzynarodowego Dnia Książki dla Dzieci. Uczestnicy poznają biografię Hansa Christiana Andersena, którego urodziny przypadają w tym dniu, wykażą się znajomością baśni, wykonają ilustrację do ulubionej baśni i wymyślą szczęśliwe zakończenie do *Dziewczynki z zapałkami*.

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ KSIĄŻKI DLA DZIECI

3 kwietnia, godz. 17:00

Filia nr 14, ul. Ugorek 14, tel. 12 417 17 15

Zabawa biblioteczna. Czytelnicy będą mogli wziąć udział w quizie wiedzy o życiu Hansa Christiana Andersena oraz jego baśniach. Podczas zajęć plastycznych dzieci zaprojektują szaty cesarza.

GRAMY W PLANSZOWE!

3 kwietnia, godz. 17:00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26, tel. 12 645 95 27

Rozgrywki planszowe dla dzieci od 4 lat. W czasie godzinnego spotkania najmłodszy poznają zasady dwóch lub trzech popularnych gier przeznaczonych dla tej grupy wiekowej. Następnie zagrają wraz z prowadzącą w te gry. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

WOKÓŁ KSIĄŻKI IGORA NEWERLEGO WZGÓRZE BŁĘKITNEGO SNU

4 kwietnia, godz. 11:00

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 013

Spotkanie Klubu Dojrzałego Czytelnika poświęcone powieści Igora Newerlego *Wzgórze Błękitnego Snu*. Wydana w 1986 roku powieść przeszła niezauważenie, przytłoczona czytelnictwem pamięcią o *Pamiętce z Celulozy* i burzliwymi czasami.

POWSTANIE STYCZNIOWE I JEGO APOLOGETA

ARTUR GROTTGER

4 kwietnia, godz. 16:00–17:30

Filia nr 7, al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

Finisaż wystawy. Prezentowane obrazy, wykonane przez artystów zrzeszonych w Małopolskim Oddziale Polskiego Związku Głuchych, stanowią autorskie repliki wybranych obrazów i kartonów z pięciu cykli grafik wykonanych przez Artura Grottgera. Spotkanie wzbogaci wykład Jolanty Kunowskiej na temat życia i twórczości Artura Grottgera.

DZIEŃ ŻABY

4 kwietnia, godz. 15:00–18:00

Filia nr 8, ul. J. Brodowicza 1, tel. 12 412 49 55

Indywidualne warsztaty plastyczne z bibliotekarzem lub rodzicem wspierające motorykę małą dzieci. Najmłodszy wykonają śmieszny, papierową żabkę.

PORTRETY, TWARZE I CHARAKTERY

4 kwietnia, godz. 17:30

Filia nr 3, pl. Jana Nowaka–Jeziorańskiego 3, tel. 12 618 91 81

Wernisaż wystawy prac Marty Bogusz. Artystka to architektka i konserwatorka zabytków, a z zamiłowania malarka, poetka i fotografka. Maluje ludzi, ich marzenia i otaczającą przyrodę. Należy do grupy malarskiej Grupa Krakowska z Willi Decjusza. Prace zaprezentowane na wystawie przedstawiają twarze znajomych, nieznanymi i bliskich.

MOMENT ZAMKNIĘTY W AKWARELI – AGNIESZKA WIERZBIKA

4 kwietnia, godz. 18:00–21:00

Filia nr 21, Czytelnia Naukowa, ul. Królewska 59, tel. 797 301 022

Wernisaż wystawy. Agnieszka Wierzbicka pierwsze kroki w malarstwie stawiała na warsztatach plastycznych organizowanych w Filii nr 21, prowadzonych przez Urszulę Tatrzańską. Artystka od dziecka uwielbiała tworzyć. Interesują ją różne techniki. Kilka lat temu zakochała się w akwareli, w której cały czas się doskonali.

MOJA WŁASNA KSIĄŻKA

5 kwietnia, godz. 12:00–15:00

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dzieci, ul. Królewska 59, tel. 797 301 020

Warsztaty dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym organizowane z okazji Dnia Książki dla Dzieci. Uczestnicy zredagują tekst, zilustrują go i zaprojektują okładkę. Efektem będzie przygotowanie autorskiej książki.

(Z)RĘCZNI

6 kwietnia, godz. 9:15–13:45

Biblioteka Główna, Informatarium, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Cykliczne spotkanie dla osób zainteresowanych poznawaniem różnych technik prac ręcznych – dzierganiem na drutach, szydełkowaniem, frywolitką lub haftem. W luźnej i niezobowiązującej atmosferze wzajemnej współpracy uczestnicy o zróżnicowanym poziomie umiejętności wymieniają się doświadczeniem, prezentują swoje prace, omawiają nowe włóczki i projekty.

KOLOROWY OGRÓD KWIATÓW

8 kwietnia, godz. 17:00–18:30

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7, tel. 12 642 16 43

Warsztaty haftu matematycznego dla dzieci w wieku powyżej 6 lat. Uczestnicy nauczą się wyszywać kwiaty. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Oddziale dla dzieci Filii nr 56.

CZYŚCIEC – PAWEŁ CZARNIK

8 kwietnia, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie wokół książki Pawła Czarnika *Czyściec*. Rozmowę z autorem poprowadzi Wioletta Marydyła. Autor o książce mówi tak: „Przedstawiłem czyściec jako miejsce, a nie jako stan. Nie chciałem stworzyć traktatu teologicznego, a powieść popularną o charakterze teologicznym. Chciałem skłonić Czytelnika do refleksji nad życiem i śmiercią. Jest to powieść o miłości, przyjaźni, wierze, przemianie, wędrówce, poszukiwaniach, zmaganiach, wielokulturowości, a także dobrze rozumianej tolerancji”.

SPOTKANIE TOWARZYSTWA MIŁOŚNIKÓW LWOWA I KRESÓW POŁUDNIOWO-WSCHODNICH

9 kwietnia, godz. 17:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Podczas spotkania odbędzie się wykład prof. dr. hab. Kazimierza Wiecha pt. *Zapomniane piękno Czarnohory i Huculszczyzny*, który wzbogacony zostanie o prezentację zdjęć. Kazimierz Wiech jest miłośnikiem ziem kresowych. Wielokrotnie wędrował śladami żyjących tam kiedyś niezwykłych ludzi i zanikającej już miejscowej kultury. Spotkanie poprowadzi Anna Stengl.

NA SZLAKU LITERATURY

10 kwietnia, godz. 17:00

Filia nr 7, al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

Zajęcia czytelnicze skierowane do dzieci w wieku od 4 do 6 lat. Uczestnicy wysłuchają bajkowych opowieści oraz wezmą udział w zabawach literacko-plastycznych.

PORTRET PANI WIOSNY

10 kwietnia, godz. 17:00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26, tel. 12 645 95 27

Zajęcia plastyczne dla dzieci od 4. roku życia. Uczestnicy wykonają prace przedstawiające Panią Wiosnę. Wykorzystane zostaną różne wycinanki, kolorowe kartony oraz inne materiały plastyczne i kreatywne. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

MÓJ OGRÓDEK – TO ZIELONA ZIEMIA

10 kwietnia, godz. 17:00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7, tel. 12 642 16 43

Warsztaty czytelnicze dla dzieci od 5. roku życia. Uczestnicy wysłuchają fragmentu książki o przyrodzie i wiosennych pracach w ogrodzie. Następnie opowiedzą o swoich doświadczeniach w ogrodnictwie, wezmą udział w zabawie ruchowej i posadzą roślinki. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Oddziale dla dzieci Filii nr 56.

WIZYTA PRZYJACIÓŁ PANA KULECZKI

10 kwietnia, godz. 17:00

Filia nr 49, os. Tysiąclecia 42, tel. 12 263 44 86

Zajęcia dla dzieci w wieku od 3 do 5 lat. Podczas spotkania odczytane zostaną fragmenty przygód kaczkki Katastrofy, psa Pypcia i muchy Bzyk – Bzyk z książki *Pan Kuleczka. Skarby Wojciecha Widłaka*. Uczestnicy wezmą również udział w prostych zabawach inspirowanych fabułą książki.

SPOTKANIE OTWARTEGO KOŁA AUTORÓW PRZY KRAKOWSKIM ODDZIALE ZWIĄZKU LITERATÓW POLSKICH

10 kwietnia, godz. 17:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie połączone z czytaniem tekstów napisanych przez członków Koła, dyskusje nad zaprezentowanymi utworami oraz wymiana doświadczeń. Spotkanie poprowadzi Danuta Perier-Berska – opiekunka Koła.

PERON LITERACKI BIBLIOTEKI KRAKÓW

10 kwietnia, godz. 18:00

Profil facebookowy „Klub Dziennikarzy Pod Gruszką przy Bibliotece Kraków”

Warsztaty on-line dla młodych twórców – pisarzy i poetów. Mistrzowskich rad udzieli Tadeusz Dąbrowski. Prowadzący, Michał Piętniewicz, porozmawia z poetą młodego pokolenia o czterech jego tomikach: *Te Deum*, *Czarny kwadrat*, *Pomiędzy* i *Środek wyrazu*. W drugiej części spotkania Tadeusz Dąbrowski omówi wiersze przygotowane przez uczestników warsztatów „Peron Literacki”.

WIECZÓR POETYCKI ANNY GAUDNIK

11 kwietnia, godz. 17:00–19:00

Filia nr 21, Czytelnia Naukowa, ul. Królewska 59, tel. 797 301 022

Poetyckie wspomnienie Jana Pawła II w poezji Anny Gaudnik *Jesteś tu po to by kochać na przekór*. Poezja tej autorki znana jest od 20 lat. Jej twórczość została doceniona w II Regionalnym Konkursie Twórczości Literackiej i Artystycznej Seniorów i Osób Niepełnosprawnych „Szlakiem pamięci historii, ludzi, miejsc i wydarzeń”.

Z MIŁOŚCI DO HISTORII I PRZYRODY – SPOTKANIE Z PIOTREM GZYLEM

11 kwietnia, godz. 17:00

Filia nr 44, ul. Spółdzielców 3, tel. 797 024 014

Spotkanie z Piotrem Gzylem, autorem książki przyrodniczo-histerycznej *Opowieści starych drzew. Część I. Na borkowsko-tagiennickim szlaku przemysłowym*. Publikacja skierowana jest przede wszystkim do zainteresowanych historią i przyrodą Krakowa, szczególnie opisywanym rejonem. Autor opowie o pracy nad książką, która została wzbogacona zbiorem kolorowych zdjęć, map, szkiców lokalizacyjnych obiektów i drzew pomnikowych, unikalnych i wartościowych historycznie.

SALON LITERACKI BIBLIOTEKI KRAKÓW

11 kwietnia, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie z Tadeuszem Lubelskim – polskim teoretykiem i historykiem filmu, krytykiem filmowym i tłumaczem.

Rozmowa na temat książki jego autorstwa pod tytułem *Hollender tułacz* wydanej w 2023 roku przez wydawnictwo Universitas. Jest to biografia poety, satyryka, prozaika, tłumacza, założyciela i redaktora międzywojennych „Sygnałów” – Tadeusza Hollendera. Tadeusz Lubelski to siostrzeniec poety. Rozmowę poprowadzi dziennikarka Justyna Nowicka z Radia Kraków.

TAJEMNICZA WYPRAWA Z EDZIEM I PRZYJACIÓŁMI

12 kwietnia, godz. 17:00

Filia nr 8, ul. J. Brodowicza 1, tel. 12 412 49 55

Spotkanie Klubu Słuchającego Malucha, czyli głośne czytanie dla dzieci w wieku do 7 lat. Uczestnicy wysłuchają fragmentów książek z cyklu „Edzio i przyjaciele” i dowiedzą się, jaka zagadka kryje się pod podłogą domku Edzia oraz co zrobić, by deszczowy dzień zamienił się w piękną przygodę. Chętne dzieci będą mogły wykonać pracę plastyczną, np. papierową ząbkę, Minionka lub plastelinową babeczkę oraz obejrzyć książki sensoryczne.

PRZYRODA PASJĄ I INSPIRACJĄ

12 kwietnia, godz. 17:00

Filia nr 25, ul. J. Fałata 2, tel. 797 301 002

Wernisaż wystawy i wieczorek poetycki Olgi Batorskiej. Artystka od 2010 roku maluje akrylami, a nieco wcześniej zaczęła swoją przygodę z poezją. Pisze o życiu i przyrodzie, starając się poprzez wiersze uczyć i wychowywać. Utwory poetyckie uzupełnia fotografiami ze swojego życia i ogrodu, który jest dla niej inspiracją. Przyroda jest głównym tematem jej obrazów. W 2022 roku zdobyła wyróżnienie w krakowskim konkursie „Piszmy więc” za wiersz *Te lata osiemdziesiąte*.

ZA KULISAMI PRACOWNI

12 kwietnia, godz. 18:00–21:00

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych, ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Wernisaż wystawy prac Grupy Twórczej Amarrant. To cykl kilkudziesięciu prac namalowanych w technikach akwareli, pasteli suchej, tuszy rozlewanych, oleju, akrylu. Krajobrazy, motywy roślinne czy fantastyczne, pełne ekspresji prace powstawały podczas podróży, plenerów malarских oraz w pracowni.

GRA-MY!

13 kwietnia, godz. 10:00–13:00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7, tel. 12 642 16 43

Spotkanie dla młodzieży od 12. roku życia. Uczestnicy zagrają w popularne gry planszowe.

HAFTUJEMY I LICZYMY

15 kwietnia, godz. 15:00–18:00

Filia nr 49, os. Tysiąclecia 42, tel. 12 263 44 86

Spotkanie dla osób dorosłych zainteresowanych rękodziełem, plastyką i kreatywnym spędzaniem czasu. Uczestnicy będą mogli wykonać prace plastyczne w wybranej technice, a także wymienić się pomysłami i doświadczeniami z innymi. Tematem przewodnim spotkania będzie haft matematyczny.

TELEWIZJA Z DRUGIEJ STRONY, OD KUCHNI

15 kwietnia, godz. 17:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie w ramach cyklu „Dziennikarska Akademia Mistrzów” organizowanego przez Stowarzyszenie Dziennikarzy Rzeczypospolitej Polskiej z Katarzyną Bohatkiewicz, senior editor programu TVN Uwaga! Prowadzący Zbigniew Bajka porozmawia z zaproszonym gościem na temat różnych form dziennikarstwa telewizyjnego.

WIECZÓR NA LITERĘ W – SPOTKANIE Z JULIUSZEM WĄTROBĄ I LESZKIEM WIERZCHOWSKIM

16 kwietnia, godz. 17:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Juliusz Wątroba to autor 56 książek, pisze poezje, satyry, fraszki, aforyzmy, powieści, opowiadania, felietony, a także musicale, spektakle i programy kabaretowe. Leszek Wierzchowski jest autorem poetyckiego dramatu paradokumentalnego *Millenium, czyli Narodziny Solidarności Narodu Polskiego w Gdańsku podczas strajku 1980 roku*. *Epopeja* oraz pięcioksięgu fraszek *Świat skrócony*. Spotkanie poprowadzi Anna Pi-tuch-Noworolska.

DEMON COPPERHEAD – BARBARA KINGSOLVER

16 kwietnia, godz. 17:30

Filia nr 31, ul. J.K. Przyzby 10, tel. 797 024 026

Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki dla dorosłych. Uczestnicy porozmawiają o powieści Barbary Kingsolver *Demon Copperhead*. Tytuł ten został wyróżniony Nagrodą Pulitzera w 2023 roku w kategorii najlepszej książki beletrystycznej, zdobył także nagrodę Women’s Prize for Fiction.

WYMIANA UBRANÍ I AKCESORIÓW

17 kwietnia, godz. 11:00–18:00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7, tel. 12 642 16 43

Wymiana ubrań akcesoriów w bibliotece, aby ekologicznie żyć i wspomagać planetę Ziemię. Wymiana odbywa się według zasady: „jedna rzecz za jedną rzecz”.

TRYKTRAK – BACKGAMMON – TAVLA Z HENIUTKIEM. ROZEGRAJ PARTIĘ NA TRÓJKĄTNYCH POLACH

17 kwietnia, godz. 16:00–18:00

Filia nr 1, ul. J. Dietla 80/82, tel. 12 429 34 30

Cykliczne spotkania w przedostatnie środy po południu każdego miesiąca dla osób powyżej 16 lat. Gra planszowa na oryginalnej ręcznie robionej drewnianej planszy. Nauka podstaw gry, rozegranie partii, rozmowa o historii gry. Gra przewidziana dla maksymalnie dwóch osób. Będzie można zagrać z pracownikiem biblioteki, który ukrywa się pod pseudonimem Heniutek i gra już od ponad dekady. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 1.

W GRODZIE KRAKA

17 kwietnia, godz. 17:00

Filia nr 7, al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

Zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym przygotowane z okazji Międzynarodowego Dnia Ochrony Zabytków. Uczestnicy wysłuchają fragmentów książki Mieczysława Czumy *Krakowskie abecadło* oraz wykonają pracę plastyczną nawiązującą do tematyki zajęć.

TAJGA I TUNDRA

17 kwietnia, godz. 17:00–18:30

Filia nr 24, ul. Na Błonie 13 d, tel. 797 301 009

Zajęcia edukacyjno-plastyczne dla dzieci w wieku od 6 do 9 lat. Uczestnicy poznają warunki klimatyczne tajgi i tundry, nauczą się rozpoznawać typowe gatunki roślin i zwierząt występujących w tym obszarze oraz wykonają pracę plastyczną nawiązującą do tematyki zajęć. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 24.

ZIMOWLA DOMINIKI SŁOWIK

17 kwietnia, godz. 17:00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26, tel. 12 645 95 27

Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki dla dorosłych. Uczestnicy porozmawiają o książce polskiej pisarki, laureatki Paszportu „Polityki” w dziedzinie literatury – Dominiki Słowik. Druga powieść autorki przeniesie uczestników w świat małego miasteczka, w którym zachodzą niewyjaśnione zjawiska i często rzeczywistość myli się z niemożliwym. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

WIOSENNY BUKIET KWIATÓW

17 kwietnia, godz. 17:00

Filia nr 52, os. Na Stoku 1, tel. 505 299 818

Zajęcia dla dzieci w wieku od 3 do 6 lat będące połączeniem warsztatów plastycznych z ćwiczeniami ruchowymi z wykorzystaniem dysków sensorycznych. Uczestnicy wykonają z ozdobnego papieru bukiet wiosennych kwiatów. Zapisy telefoniczne w Filii nr 52.

OD SYBERII PO KORALOWE WSPY OCEANII

17 kwietnia, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie wokół książki Agnieszki Kowalczyk *Od Syberii po koralowe wyspy Oceanii. Polscy podróżnicy dwudziestolecia międzywojennego*. W spotkaniu wezmą udział Jacek Torbic – podróżnik, właściciel Prestige Tours, absolwent geografii

i dziennikarstwa UJ, Janusz Poniewierski – publicysta, były kierownik działu religijnego „Tygodnika Powszechnego” i wieloletni redaktor miesięcznika „Znak”, Piotr Słabek – redaktor naczelny Wydawnictwa M.

MOJE CIAŁO – NIESAMOWITA MASZYNA

18 kwietnia, godz. 10:00

Filia nr 8, ul. J. Brodowicza 1, tel. 12 412 49 55

Zajęcia dla dzieci w wieku od 4 do 7 lat na temat ludzkiego ciała. Uczestnicy poznają ciekawostki o częściach ciała i szkieletcie oraz o organach wewnętrznych człowieka. Dowiedzą się, jak długość mają ludzkie jelita i zobaczą, jak widzą osoby noszące okulary. Na podstawie zdobytych informacji spróbują wydstać się z wesołego miasteczka, rozwiązując zagadki psotnego klauna. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 8.

ZAJĘCIA Z KLIMATEM

18 kwietnia, godz. 17:00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26, tel. 12 645 95 27

Zajęcia animacyjno-czytelnicze dla dzieci od 7. roku życia przygotowane z okazji Dnia Ziemi. Uczestnicy poznają książki o naszej planecie oraz sposobach jej ochrony, wysłuchają prezentacji tematycznej i przygotowują pracę plastyczną. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

MIŚ I TYGRYSK BEZPIECZNI W MIEŚCIE

18 kwietnia, godz. 17:00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7, tel. 12 642 16 43

Zajęcia dla najmłodszych z elementami biblioterapii. Uczestnicy wysłuchają fragmentu opowiadania o Misiu i Tygrysku, poznają zasady ruchu drogowego, porozmawiają o tym, jak bezpiecznie poruszać się po mieście, wezmą udział w zabawie i wykonają pracę plastyczną. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Oddziale dla dzieci Filii nr 56.

CHODZIĆ SWOIM BRZEGIEM

18 kwietnia, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Prezentacja nowego tomu poezji Joanny Słodczyki *Chodzić swoim brzegiem*, o którym Andrzej Dębowski mówi tak: „Joanna Słodczyka opublikowała książkę o bardzo różnych nastrojach. Jest w niej cisza i zaduma nad światem rzeczywistym, który bardzo często boleśnie doświadcza ego poetki. Ta poezja rozbudza i kształtuje wrażliwość, zwłaszcza w dzisiejszym zmaterializowanym świecie”.

Spotkanie poprowadzi Andrzej Dębowski, a oprawę muzyczną zapewni Jarek Kąkol.

DZIEŃ ZIEMI

19 kwietnia, godz. 14:00

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dzieci, ul. Królewska 59, tel. 797 301 020

Warsztaty dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym inspirowane ideą niemarnowania i ponownego użytku materiałów. Uczestnicy przygotowują prace plastyczne i figurki ze ścinków, rolek po papierze oraz kawałków kartonu, a także porozmawiają o tym, czy bycie ekologicznym jest trudne. Zachęcamy do przyniesienia własnych rolek i pustych pudełek.

PAMIĘTAJMY!

19 kwietnia, godz. 16:00–18:00

Filia nr 31, ul. J.K. Przyby 10, tel. 797 024 026

Wycieczka w ramach akcji Żonkile organizowanej przez Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN. Trasa będzie obejmowała tereny Żydowskiej Dzielnicy Mieszkaniowej na terenie krakowskiego Podgórze. Uczestnicy poznają historię krakowskiego getta, zobaczą miejsca związane z codziennym funkcjonowaniem społeczności żydowskiej w latach 1941–1943, jak również te, które były świadkami bestialskich wysiedleń organizowanych przez hitlerowców, a także zaznajomią się z nazwiskami osób ważnych dla tego niezwykle trudnego wycinka naszej historii. Spotkanie rozpocznie się na Rynku Podgórskim 1 (vis-a-vis Urzędu Miasta Krakowa). Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 31.

TO, CO NAJPIĘKNIJSZE WOKÓŁ NAS

19 kwietnia, godz. 19:00–21:00

Filia nr 35, ul. T. Chałubińskiego 47, tel. 797 024 005

Wernisaż wystawy prac Ewy Podgórskiej-Igły, która od 20 lat maluje farbami akrylowymi. Prace prezentowała na wystawach indywidualnych i zbiorowych. Dla artystki malowanie to odskocznia od codzienności, radość zabawy kolorami, przyjemność tworzenia rzeczywistości i sposób na sprawianie przyjemności innym. W trakcie spotkania opowie uczestnikom o swoich zainteresowaniach, o tym jak powstają prace i co ją inspiruje.

AKCJA DLA ZWIERZAKÓW – KSIĄŻKA ZA KARME

20 kwietnia, godz. 9:00–14:00

Biblioteka Główna, Informatorium, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Filia nr 49, os. Tysiąclecia 42, tel. 12 263 44 86

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7, tel. 12 642 16 43

Filia nr 56, Oddział dla dorosłych, os. Zgody 7, tel. 12 644 40 72

Zbiórka lekarstw, leków, suchej i mokrej karmy dla psów i kotów będących pod opieką Stowarzyszenia Dog Rescue. Darczyńcy w podziękowaniu otrzymają książki.

AKCJA DLA ZWIERZAKÓW – KSIĄŻKA ZA KARME

20 kwietnia, godz. 9:00–18:00

Filia nr 21, Czytelnia Naukowa, ul. Królewska 59, tel. 797 301 022

Zbiórka lekarstw, leków, suchej i mokrej karmy dla psów i kotów będących pod opieką Stowarzyszenia Dog Rescue. Darczyńcy w podziękowaniu otrzymają książki.

(Z)RĘCZNI

20 kwietnia, godz. 9:15–13:45

Biblioteka Główna, Informatorium, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Cykliczne spotkanie dla osób zainteresowanych poznawaniem różnych technik prac ręcznych – dzierganiem na drutach, szydełkowaniem, frywolitką lub haftem. W luźnej i niezobowiązującej atmosferze wzajemnej współpracy uczestnicy o różnicowanym poziomie umiejętności

wymieniają się doświadczeniem, prezentują swoje prace, omawiają nowe wólczki i projekty.

EKO-WARSZTATY

20 kwietnia, godz. 11:00

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 013

Spotkanie dla dzieci w wieku od 5 do 10 lat wraz z rodzinami, podczas którego uczestnicy poznają zasady recyklingu oraz dbania o środowisko i zwierzęta domowe.

PSY WSPARCIA EMOCJONALNEGO.

SPOTKANIE Z BEHAVIORYSTKĄ

KATARZYNĄ HARMATĄ I JEJ PSAMI

20 kwietnia, godz. 12:00

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 013

Zen, Lara, Ciri – tak nazywają się psy, które można spotkać na lotnisku w Balicach. To psy wsparcia emocjonalnego, mają relaksować pasażerów, uspokajać przed odlotem, a jeden z nich potrafi nawet wyszukać w tłumie osoby z podwyższonym poziomem hormonu stresu. Ich opiekunką jest Katarzyna Harmata – instruktorka szkolenia psów i behaviorystka zwierzęca, która specjalizuje się w terapii zachowań lękowych i stresu u psów. Autorka książki *Know Hau. Radość na czterech łapach*.

KWIETNA ŁĄKA

22 kwietnia, godz. 16:00–17:30

Filia nr 6, al. I. Daszyńskiego 22, tel. 12 423 24 26

Warsztaty dla dzieci w wieku od 4 do 10 lat. Uczestnicy wysłuchają wiosennej opowieści, a następnie pokolorują i ozdobią cekinami kwietną łąkę, inspirowaną się stylistyką krakowską. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 6.

MEDIA LOKALNE W DZISIEJSZYM ŚWIECIE

22 kwietnia, godz. 17:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie z Jerzym Jureckim, założycielem i właścicielem „Tygodnika Podhalańskiego” w Zakopanem. Wydarzenie w cyklu „Dziennikarska Akademia Mistrzów” organizuje Stowarzyszenie Dziennikarzy Rzeczypospolitej Polskiej. Prowadzący Zbigniew Bajka porozmawia z zaproszonym gościem na temat funkcjonowania lokalnych gazet i czasopism.

A CO WYŚCIE MYŚLAŁY? SPOTKANIA Z KOBIETAMI Z MAZOWIECKICH WSI AGNIESZKI PAJĄCZKOWSKIEJ I ALEKSANDRY ZBROI

23 kwietnia, godz. 14:30

Filia nr 24, ul. Na Błonie 13 d, tel. 797 301 009

Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki dla dorosłych. Uczestnicy porozmawiają o książce Agnieszki Pajączkowskiej i Aleksandry Zbroi pt. *A co wyście myślały? Spotkania z kobietami z mazowieckich wsi*. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 24.

CZY KSIĄŻKI MAJĄ DUSZE?

23 kwietnia, godz. 16:00

Filia nr 16, ul. W. Eljasza–Radzikowskiego 29, tel. 797 301 005

Warsztaty dla dzieci od 5. do 9. roku życia przygotowane z okazji Światowego Dnia Książki

i Praw Autorskich. Uczestnicy wysłuchają fragmentów opowiadania *Dusza książki*, porozmawiają o tym, jak powstaje książka i jakie zawody są z nią związane oraz wykonają typograficzną zakładkę. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 16.

PALETA EMOCJI I ZAMYŚLEŃ

23 kwietnia, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie autorskie Zdzisławy Gacek, Jadwigi Goraj i Grażyny Potoczek. Swoje wiersze zaprezentują członkinie Otwartego Koła Autorów przy Krakowskim Oddziale Związku Literatów Polskich na co dzień spełniające się w działalności kulturalnej i pedagogicznej.

DZIEŃ LAMY

24 kwietnia, godz. 15:00–18:00

Filia nr 8, ul. J. Brodowicza 1, tel. 12 412 49 55

Praca indywidualna z bibliotekarzem lub rodzicem. Proste prace plastyczne wspierające motorykę małą dla dzieci bez ograniczeń wiekowych. Dzieci wykonają puchatą lamę, którą przyozdobią kolorowymi pomponami. Będzie dostępna także wystawa książek o zwierzętach mających kopytka.

PLANETA ZIEMIA – NASZ WSPÓLNY DOM

24 kwietnia, godz. 17:00

Filia nr 7, al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

Zajęcia warsztatowe dla dzieci przedszkolnych i wczesnoszkolnych o tematyce ekologicznej zorganizowane z okazji Światowego Dnia Ziemi. Podczas spotkania omówione zostaną zagadnienia związane z ochroną przyrody oraz zachowania nacechowane troską o środowisko naturalne. Uczestnicy zagrają w eko-gry, wysłuchają fragmentów opowiadania *Basia i śmieci* oraz wspólnie wykonają las w słoiku, odtwarzając na dnie naczynia dolne poziomy lasu.

PORTRET PANI WIOSNY

24 kwietnia, godz. 17:00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26, tel. 12 645 95 27

Zajęcia plastyczne dla dzieci od 4. roku życia. Uczestnicy wykonają prace przedstawiające Panią Wiosnę. Wykorzystane zostaną różne wycinanki, kolorowe kartony oraz inne materiały plastyczne i kreatywne. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

KWIATY Z DRUCIKÓW

24 kwietnia, godz. 17:00

Filia nr 56, Oddział dla dorosłych, os. Zgody 7, tel. 12 644 40 72

Zajęcia manualne dla seniorów w cyklu „Środek motka”. Uczestnicy wykonają kompozycje kwiatowe z drucików.

KOLOROWE PLAMY CZY ZWIERZĄTKA?

24 kwietnia, godz. 17:30

Filia nr 49, os. Tysiąclecia 42, tel. 12 263 44 86

Warsztaty plastyczne dla dzieci w wieku od 3 do 6 lat. Uczestnicy odbiją na kartkach dłonie pomalowane różnymi kolorami, a z powstałych kształtów stworzą różne zwierzątka. Następnie

domalowane zostaną oczy, nosy i ogony. Będą to ćwiczenia wyobraźni na wydobycie kształtów z plam.

SPOTKANIE AUTORSKIE Z EWĄ BAUER

24 kwietnia, godz. 18:00

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 013

Spotkanie autorskie z okazji premiery nowej książki Ewy Bauer. Tym razem autorka zaskoczy czytelników zmianą gatunku. O książce wydawca pisze tak: „Poruszająca historia kobiet, którym przyjdzie zmierzyć się z trudnymi relacjami i najcięższymi wyborami w życiu. Ewa Bauer napisała pełną emocji powieść, o tym, że wsiadając na rollercoaster życia, lepiej zapiąć pasy, a jeden nierozważny krok potrafi zaprowadzić człowieka w takie rejony, z których trudno powrócić na właściwą ścieżkę”.

SPOTKANIE Z LAUREATKĄ NAGRODY KRAKOWSKA KSIĄŻKA MIESIĄCA

24 kwietnia, godz. 18:00

Filia nr 21, Czytelnia Naukowa, ul. Królewska 59, tel. 797 301 022

Spotkanie z Agatą Jabłońską – laureatką nagrody Krakowska Książka Miesiąca – i wręczenie nagrody za tomik *Księżyc Grzybiarek* będący konceptem antyłowickim. Poetka jest laureatką Wrocławskiej Nagrody Poetyckiej „Silesius” oraz Nagrody im. Kazimierza Iłłakowiczówny, zawodowo związana z Muzeum Narodowym w Krakowie. Rozmowę poprowadzi Małgorzata Lebda.

HISTORYCZNE SNY WŁADIMIRA PUTINA I XI JINPINGA

24 kwietnia, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

W ramach cyklu „Dziennikarskie Środy im. Andrzeja Stawiarzkiego” odbędzie się rozmowa doktora Pawła Nowakowskiego i profesora Łukasza Gacka ukierunkowana na rosyjską i chińską narrację z podbudową pewnej wizji dziejów, skoncentrowana zarówno na przeszłości, teraźniejszości, jak i przyszłości. Spotkanie poprowadzi redaktor Magdalena Maliszewska.

W SAMO POŁUDNIE – W POSZUKIWANIU KRAKOWSKICH ZEGARÓW SŁONECZNYCH

25 kwietnia, godz. 17:00

Filia nr 56, Oddział dla dorosłych, os. Zgody 7, tel. 12 644 40 72

Prelekcja poświęcona historii pierwszych zegarów, najdawniejszych czasomierzy, jakie wymyśliła ludzkość. Podczas multimedialnego pokazu zostaną zaprezentowane krakowskie zegary słoneczne (zwane poetycko słonecznikami), które zachowały się do dzisiaj.

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ MAGII

26 kwietnia, godz. 17:00

Filia nr 14, ul. Ugorek 14, tel. 12 417 17 15

Zabawa biblioteczna. Na czytelników będą czekały zagadki i quizy związane z ulubionymi i najbardziej znanymi seriami fantasty. Dodatkowo podczas zajęć plastycznych każdy uczestnik będzie mógł wykonać różdżkę.

KONKURS **CZYTELNIK ROKU 2024**

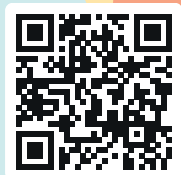
Zgłoś udział i odbierz Paszport Czytelnika!
Wypożyczaj książki i audiobooki w Bibliotece Kraków!
Zdobądź tytuł Czytelnika Roku!

BIBLIOTEKA KRAKÓW • INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

BIBLIOTEKA KRAKÓW W TWOIM TELEFONIE!

Pobierz aplikację bezpłatnie ze sklepu **Google Play** lub **App Store**

BIBLIOTEKA KRAKÓW • INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA